

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 23. (83.) ÉVF. • 8. SZÁM • 2013. AUGUSZTUS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Mint az unitáriusok

• Egyházunk történelmének mélypontján, a 18. században született az a közmondás, hogy: „Úgy szeretik egymást, mint az unitáriusok.” A megpróbáltatások kitartó eleink között szorosra fűzték a kapcsolatot. Vajon, ma, amikor vallásunk megélésének számtalan lehetősége kínálkozik, illik-e ránk ez a megállapítás?

Egyházi életünk ún. ünneptelen időszakát éljük. Nyár van. Megcsendesednek a gyülekezeti tevékenységek is. Aki teheti, nyaral, pihen, rokont látogat.

Itt-ott azonban megélednek az unitáriusok lakta vidékek. Gyermek kacaj, táborvezetők utasításai, kirándulók, zarándokok jókedve, szabadban zengő zsoltárok Istent magasztaló dallama lehel életet a csendbe.

Ez is ünnep. Ünnepe annak, hogy találkozhatunk, együvé tartozunk, és egymás mellett otthon érezhetjük magunkat. Minden ilyen pillanat értéket hordoz, szorosabbra fűzi közöttünk a szálakat. Tartsuk becsben!

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

Egy lépés távolság

3

Egy unitárius akcióművész

7

Összetart a dal

12

Ha nyár, akkor tábor

16

SegédKezek, mert jó tenni a jót!

19

Y generációs életmódtábor

22

„Mert arra hívott el minket az Isten, hogy békességben éljünk.” (1Kor 7,15)

• **A Főtanács június végi ülésén került sor a *Mit jelent magyar unitáriusnak lenni?* című esszé-pályázat eredményhirdetésére.**

Székely Kinga Réka hitélet-fejlesztési és missziói előadó-tanácsos ismertette az eredményeket, méltatta az írásokat, majd ünnepélyes keretek között átadta a díjakat a jelenlévő pályázóknak.

A pályázat díjazottjai:

I. díj: Elekes Zsolt, Brassó;

II. díj: Bőjthe Pál, Kolozsvár, valamint Mózes Andrea, Bencéd;

III. díj: Máthé Gyöngyvér, Gyergyószentmiklós, valamint Horváth Bálint, Budapest.

Dicséret: Szőke Lidia, Budapest; Balogh Réka, Székelykeresztúr; Kelemen Kincső, Oklánd.

• **Július 6-án tartották a hagyományos Vadas-tetői unitárius találkozót,** amelyet az idén a sepsikőröspataki egyházközség szervezett meg. A szabadtéri istentiszteleten Tordai Ernő sepsikőröspataki lelkész mondott egyházi beszédet, mialatt a Székely Virtus Hagyományörző Egyesület fiatal huszárjai álltak díszőrséget. Márk Attila gitárművész, árkos unitárius énekvezér Zajzoni Rab István, Horváth István és Ady megzenésített verseit adta elő, felléptek még a *Nagyajtai* Unitárius Egyházközség Áfonya Citera Együttese, a kálnoki néptáncosok és a kálnoki, valamint a sepsikőröspataki fúvószenekar. A vadasi lobogót Ütő Judit kálnoki gondnokasszony vette át, mert 2014-ben Kálnok lesz a találkozó szervezője.

• **Július 14-én Füzesgyarmaton került sor az alföldi unitárius búcsúra** a Füzesgyarmati Unitárius Egyházközség és a Gyula és Környéke Szórványgyülekezet szervezésében. Az ünnepségen megemlékeztek a füzesgyarmati unitárius templomépítés 110. évfordulójára, valamint felavatták a városi önkormányzat által ajándékozott székely zászlót. Az ünnep-

ség díszvendége Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke, a Nemzeti Fórum elnöke volt, aki a székely zászlót avató beszédet tartotta. Az ünnepi szolgálatot Bálint Benczédi Ferenc püspök és Kászoni-Kövendi József püspöki helynök végezte. A városvezetés nevében Bere Károly polgármester mondott köszöntő beszédet. Jelen voltak a testvérfelekezetek képviselői is. A hittanos növendékek és felnőtt gyülekezeti tagok verses-énekes műsort mutattak be. Az ünnepség végén a templomkertben virágokat helyeztek el az erdélyi Árkos testvérgyülekezettől ajándékba kapott *Testvériség* nevű kopjafánál.

• **Július 15–21. között** harmadik alkalommal került sor a **konfirmándusok mozgótáborára.** A hetven táborlakó Kolozsvárról indult, majd színes tevékenységek által jutott egyre közelebb a hitélmény elmélyülésén keresztül az egyre erősödő szeretet átéléséig: kolozsvári ismerkedés, városnézés és alternatív programok, kirándulás Torockón és a Tordai-hasadék körbегyaloglása, országgyűlési dráma a tordai templomban, rotációs csoportok, sport, U-faktor tehetségkutató, buli és strandolás Székelykeresztúron, Homoród menti templomokban zsoltáréneklés és harangszemle, bástyafoglalás, kiscsoportos tevékenységek, bölöni látogatás és gigászi tábor-tűzes-gitárhangos táborzárás Nagyajtán. A táborozók mindent olyan intenzíven éltek meg, mint akik pontosan tudták, hogy életük egyszeri alkalmát élték, és az itt nyert hit lendülete sokáig ki kell, hogy tartson.

• **Halottaink**

Fodor Dénes lelkész 2013. július 4-én, életének 81. esztendejében hosszú betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének.

1933-ban született Székelykeresztúron, középiskoláit szülővá-

rosában végezte. 1952–1956 között szerzett lelkészi oklevelet az Egyetemi Fokú Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán. 1963-ban a Kolozsváron tartott zsinaton szentelték lelkésszé. Lelkészi szolgálatát a gagyi egyházközségben kezdte 1956-ban. 1959-től 1969-ig Recsenyédén, 1969-től Korondon volt lelkész. 1984-ben lemondott lelkészi állásáról, és külföldre költözött. Nyugdíjasként hazatért, és Korondon telepedett le.

Temetési szertartására július 7-én került sor a korondi unitárius egyházközség templomából. A szószéki szolgálatot Lázár Levente helyi lelkész végezte. A kortársak nevében Bencző Dénes nyugalma-zott lelkész búcsúztatta.

Emléke legyen áldott.

Benczédi Ferenc lelkész 2013. július 21-én, életének 87. évében visszaadta lelkét Teremtőjének.

1926-ban született Nyárádszentlászlón, középiskoláit a székelykeresztúri Unitárius Főgimnáziumban végezte. 1945–1949 között szerzett lelkészi oklevelet az Unitárius Teológiai Akadémián. 1955-ben szentelték lelkésszé a Főtanács kolozsvári ülésén. Lelkészi szolgálatát Tordát-falván kezdte 1949-ben. 1956–1959 között Recsenyédén, 1959-től Küküllődombón teljesített lelkészi szolgálatot 1997-ben történt nyugdíjazásáig. Nyugdíjas éveiben Székelyudvarhelyen élt, ahol 2001–2004 között kórházlelkészi szolgálatot is végzett.

Temetési szertartására július 24-én került sor a székelyudvarhelyi 1-es számú egyházközség templomából. A szószéki szolgálatot Kedei Mózes helyi lelkész végezte. A küküllődombói egyházközség részéről Péterfi Sándor lelkész, valamint a dombói férfikórus búcsúztatta, az egyetemes egyház nevében Simó Sándor esperes, az ULOSZ részéről pedig Csete Árpád elnök mondott beszédet.

Emléke legyen áldott.

FOHÁSZ

„és tartsátok becsületbeli dolognak, hogy csendesen éljete” (1Thessz 4,11a)

Mindenható Isten, gondviselő Atyánk!

Emberi mértékkel megtervezett életünkben, sietséggel telezsúfolt óráinkban olykor felsejlik a Te tökéletességed. Ha összhangra vágyunk, megszólítunk Téged, hogy a mindig megélhető lelki belső szobákban igyekezzünk lehámozni Rólad az általunk elképzelt, vagy az előítéletek által megalkott ember-alakod. Elringatjuk magunkat a Te országod hangulatának ölelésében, és Irántad való hálával telik meg szívünk: életünkért, nagyszerű teremtet világo-dért, szereteteinkért, lehetőségeinkért.

A mindennapi kenyér, a testet és szellemet ringató álom kelle-messé teszi mindenhatóságodat. Egyszerűséged mégis természetes, megélhető, bizalmat gerjesztő.

Köszönjük, hogy Hozzád fordulhatunk, hisz gyakran érezzük a tá-masz, a gondviselés szükségessé-gét, egy felső hatalom jótékony beavatkozását a megpróbáló min-dennapokba.

Bocsásd meg nekünk, Atyánk, hogy nehezen tudunk szabadulni az aggodalmainktól, hogy néha bizalmatlanok vagyunk egymás-hoz. Az eltelt évek nemcsak a testet viselik meg, érezzük, hogy azok ta-pasztalatai sokszor burokbá zár-nak bennünket.

Különböző módon keressük boldogulásunkat és megélhető-sűnkét, Istenünk. Ezekben a hetek-ben lázasabban kiabál fülünkben a sietség, a hajtás. Kifulladásig fe-szülnek izmaink, éberebben keres-sük a lehetőségeket azzal a re-ménnyel, hogy igyekezetünket egy könnyebb, nyugodtabb tél vagy

PITÓ ATTILA

jobb sors jutalmazza. Ezért törté-nik meg, hogy Rólad és szerette-inkről megfedkezve gyakran tá-volról kell visszatérni, és mélysé-gekből felemelkedni, az elveszett-nek hitt dolgokért ismét megkü-zdeni.

Ha gépeink zakatolása elhalkul majd, és a csendben már halljuk vérereink lüktetését, adj nekünk derűs és derült napokat, hogy mo-sollyal és nevetéssel szebb legyen életünk, napfényedben pedig jobb legyen a hangulatunk.

Adj nekünk hűsítő esőt is, hogy leöblítse rólunk éveink, útjaink lé-lek-porát. Segíts, hogy minél több időt tudjunk szentelni a körülöt-tünk élőkre, és azokra az alkal-makra, amikor jókedvvel, lélekből fakadóan tesszük meg a „második mérőföldet”.

Ámen.

Mészkőre látogatott Balázs Ferenc családja

Egy lépés távolság

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

*Itt maradok, most már itt maradok.
Tovább csak akkor állok,
Ha kikeltem, kivirágoztam:
Szállhat a szárnyas mag tovább.
(Balázs Ferenc: A rög alatt)*

Mi köti össze a néhai cseh unitári-us Norbert Čapeket, Lezsák Sándor anyaországi politikust, Jim Young Illinois állambeli online-árust, né-hány oktatási programban része-sülő kolozsvári diákokat, az aranyos-menti kis falut, Mészkőt, s a Pap utcában lakó Loncit, a falu legfotó-zottabb szamarát?

Hat lépés távolságnál több sem-miképp. A *hat lépés távolság* elmé-let szerint ugyanis a Földön bárki

kapcsolatba hozható bárkivel egy ismeretségi láncon keresztül, melyben a két végpont között ma-ximálisan öt elem van. Legtöbb hat lépés választja el egymástól a római Pápát és a lipován halászt, vagy éppen a Nyárad menti föld-művest. Az ötlet szellemi atyja Ka-rinthy Frigyes, aki *Láncszemek* című írásában fejti ki elképzelését, miszerint a láncban a növekedés-el párhuzamosan az ismerősök száma exponenciálisan növekszik, így elegendő néhány kapcsolat, hogy az ismerősök köre kiadja az egész emberiséget. Az elmélet ké-sőbb híres matematikusok mun-káiban is visszaköszön, és tulaj-

donképpen a Karinthy által meg-jövendölt módon működnek az in-ternetes hálózatok, például a Facebook is.

A fenti személyek, bár néhá-nyan nem is tudnak egymás léte-zéséről, még hat lépés távolságra sincsenek egymástól. Egészen pontosan egyetlen lépés, egyetlen láncszem kapcsolja őket egymás-hoz: Balázs Ferenc személye.

Balázs Ferenc és Mészkő

A két név összecseng. Ötéves világ-körüli útvjáról hazatérve, másfél év székelyszerű bentrakási fel-

ügyelőség után Mészkőn tevékenykedett lelkészként. Templomot, paplakot építtetett újra, orgonát vásárolt, iskolát bővített. Vidékfejlesztő, tej- és vajszővetkeztet, dán mintára népfőiskolát szervezett. Minden törekvése arra irányult, hogy föllendítse a falu gazdasági és kulturális életét. A két világháború között itt tevékenykedő tragikus-fiatalon elhunyt „bolond pap” személye, fájó és biztató emléke, eszméi, ma is hatnak a falu jelenére: vonzzák évente a zarándokokat, határon innen és óceánon túlról, mércét s követhető utat állítanak az itt élő lakók elé. A kicsiny unitárius közösség a maga alig több mint száz lelkével hasonlító a ráhagyott szellemi és anyagi értékeknek. Balázs Ferenc faluja – akár tudatosul benne, akár nem – még ma is aratja félbeszakadt munkájának gyümölcsét.

Hazatérés

A próféta, apostol, népnevelő szavakat szoktuk hozzá társítani. A legtöbb róla készült fényképen átható, egymástól távol álló nagy szemeivel a messze távolt kémleli. A jövőbe néz? *Próféta volt* – nyugtázzhatjuk nyolc évtized távlatából. 36 éves korában bekövetkező halálát szinte természetszerűnek fogjuk fel: ez a próféták sorsa.

De a próféta ember is. Érző, hús-vér, szeretteihez ragaszkodó férj és édesapa, aki halála pillanatában négyéves leánygyermeket és az Újvilágból reményteljes életre Erdélybe meghívott feleséget

hagy árván. Fájdalmas belegondolni...

Christine, a feleség, fél évszázaddal később, 1983-ban látogatott újra Mészkőre lányukkal, Enikővel. A kommunista diktatúra évei voltak. Csak a férje sírját és a paplakot látogathatta meg, a templomba sem mehetett be. A falubeliekkel alig állhatott szóba. Julia néni – a férjét halálos ágyán ápoló falubeli asszony – úgy kívánt túrőspuliszkáját sem fogyaszthatta el. A hozzávalókat felcsomagolva vitte magával, s Kolozsváron készítette meg neki valaki.

Enikő azóta harmadszor jön vissza... Élete drámai korszakából nincsenek emlékei. Egyetlen homályos kapcsolatot, déjá vu érzést a számárbógés kelt benne – elmondása szerint melegséggel, otthonossággal tölti el. – *Amikor anyám apámról kezdett mesélni, mindig megállítottam. Nem akartam hallani. Most kérdeznék, de nincs, aki elmondja. Ezért akartam gyermekeimet is elhozni magammal. Nem szeretném, ha a kapcsolat megszakadna a múltjukkal. Azt akarom, hogy tudjanak apámról.*

Enikő már évek óta készül egy útra, amikor minél több családtagját elhozhatja magával. A tavalyi út utolsó pillanatban megghiúsult. Idén is kevesen múltott. Ezt a lépést nehéz volt megtenni. Június 29-én mégis, a chicagói vihar miatt több órás késéssel megérkezik a budapesti repülőtérre a család: Enikő, két gyermeke, négy unokája, a 11 hónapos dedunoka, Kennedy, valamint a férjek, barátok és élettársak. Még így is sokan maradtak otthon.

A Lakiteleki Népfőiskola

Kivel könnyebb együtt élni? Egy lángoló lelkű, tenni akaró emberrel, vagy egy szoborral? – kérdezi Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke, a Lakiteleki Népfőiskola létrehozója. A költői kérdés másnap, a népfőiskola Mind-

szenti bíborosról elnevezett termében hangzik el. – *A lángoló lelkű ember közelében élni nem könnyű, mert fénye nemcsak világít, hanem perzsel is. Sokkal könnyebb egy szoborral együtt élni, alkalomról alkalomra megkoszorúzni, de az emlékezés kötelez* – összegez az elnök, s a hazatérőkre köszönti poharát.

Lezsák Sándor a hetvenes évekbeli erdélyi vándorlásai során Kolcsár Sándor unitárius lelkésztől kapta meg Balázs Ferenc *Bejáróm a kerek világot* című könyvét. A határon megszabadították tőle, ám újra beszerezte, és *A rög alatt* hoz is hozzájutva olvasmányélménye később alapkővé vált a lakiteleki népfőiskola eszmei megalapozásánál.

2008-ban ünnepélyes keretek között került sor Balázs Ferenc szobrának felavatására a lakiteleki népfőiskola szoborparkjában. Enikő feltétlenül látni akarta a szobrot, mert nem szereti a mészkői templom előtt levőt. A lakiteleki is szomorú, olyan prófétás. Jim, Enikő fia a szobor mellé áll. *Hasonlítok* – értünk egyet. Kennedy egyenesen beleszeret, másodpercekig öleli és puszipja ükapja bronzfejét.

A család egyre jobban kezd ráhangolódni a „hazatérésre.” A fogadtatás kifogástalan – díszvendégeknek kijáró –, a környezet lenyűgöző. A négy hektáron elterülő oktatási-kulturális komplexum több száz személy szállásolására és étkeztetésére alkalmas. Ottlétünkör az akadálymentes nap keretében közel ezer személy számára folynak programok. Az intézmény tavaly óta „hivatalosan” is központjává vált a Kárpát-medencei népfőiskolai mozgalomnak. A tervek szerint 2020-ig 14, a lakitelekihez hasonló népfőiskolai központ létesül a Kárpát-medencében, melyből hét Magyarországon, három Erdélyben, kettő Felvidéken, egy Kárpátalján és egy Délvidéken kap otthont. Emellett számos járási és helyi népfőiskola is alakul majd. *Szállhat a szárnyas mag tovább...*

Lezsák Sándor Balázs Ferenc szobránál üdvözli Enikőt

Erdélyi pillanatképek

Vasárnap budapesti akklimatizálódás, majd hétfőn egész napos utazás Mészköre. Népes csoport fogadja az érkezőket, virággal, pánkóval, pálinkával. A hét folyamán a faluban és annak környékén tartózkodnak a vendégek, illetve Kolozsvárra is ellátogatnak, ahol Bálint Benczédi Ferenc püspök és Solymosi Zsolt, a JZSUK aligazgatójának vendégei. Az intézmény falai között hamar akad kapcsolódási pont: a püspöki hivatalban levő Balázs Ferenc festmény, és a Balázs Ferenc Oktatási Tanácsadó Központ, mely szülőknek, diákoknak és pedagógusoknak nyújt segítséget a tanuláshoz. Bejárjuk a Kollégiumot. Egyre több az információ. Befogadni néhány századnyi kultúrát, történelmet, vallást, a saját gyökereid... Vajon összeáll, vagy bonyolódik a kép?

Este üldögélünk a körtefa alatt. Ryan szólal meg: – *Tudtam, hogy dédapám jelentős ember volt itt. De sosem tudtam, hogy miért. Mostanig...* Stacey, a húga rábólint. Másnap a torockói múzeumban bekukkantunk az egyik régi cifra kelengyészládába. – *Ilyen volt a nagyanya padlásán a szaga a ládának* – ugrik be Jimnek. – *Hova lettek azok a régi ruhák?*

A mészköi paplakon. Enikő sok tárgyat, ami szüleihez és Mészköhöz kötődik, visszahozott. – *Ott biztosan megőrzik őket...*

A Balázs Ferenc Oktatási Tanácsadó Központban

Családkép mészköiek körében

Ilonka, Julia néni leánya, betöltötte a kilencvenkettőt. Ő az egyedüli a faluban, aki még személyesen találkozott Balázs Ferencel, s a gyermek Enikővel. Annak idején Balázs Ferenc vitte orvoshoz, s gyógyíttatta meg elfertőzött lábát saját költségén. Üzen, nehogy megtegyük, hogy nem látogatunk el hozzá... Két gyermek találkozik. Örvidenek, nevetnek, sírnak, énekelnek. Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs, / Ritka kislány, aki takaros – ropogatja Enikő a Christine-től tanult népdal szavait. Ilonka néni bekapcsolódik. Múltat idéznek, szép és szomorú idöket. – *Kár, hogy olyan fiatalon meghalt a tiszteletes úr. Nagyon jó ember volt...* – emlékezik Ilonka néni.

Enikő üldögél a paplak udvarán. A Tordai-hasadékban sokat kell gyalogolni, s bármily gyönyörű a kilátás a hajdani Kicsi ház helyéről az Aranyos völgyére, a fiatalabbaknak hagyja. Otthon érzi magát. Lonci, a „Pap utca” egyetlen számara is segít ebben hangjával. Ő legalább olyan közkedvelt látnivalója a falunak, mint a templom. Fotói a külföldi zarándokok jóvoltából bejárták a világot. Világsztár, csak nem tud róla.

Így telik a hét...

(Virág)közösség

Pénteken ünnepségre készül a falu. Emlék- és búcsúünnepségre. Kezdes előtt tíz perccel ér véget a felhőszakadás. S fél óra múlva, a templomi kétnyelvű áhítat rendjén már nyugton énekelhetjük: *Éjnek, viharnek vége van, nem bolygok többé úttalan.* Ezután kerül sor az ún. virágközösségre. S íme, egy újabb kapcsolódási pont! Balázs Ferenc *Bejárom a kerek világot* című könyvében így számol be arról az egyszerű és dogmamentes ceremóniáról, melyet a Berkeley-i teológia reggeli negyedórás áhítatain gyakoroltak a hallgatók: „A kis imaterembe mindegyikünk egy szál virággal tért be. Azok jelképeztek bennünket: sokszínű, sokakaratú embereket. Aztán a virágok megindultak, hogy egybeölekeznek a kis vázában. Mi pedig, az első keresztyének csókja helyett, kezet szorítottunk egymással.” A szertartás értelmi szerzője Karel Haspel csehországi unitárius teológus volt, aki honfitársától, a cseh unitárius egyház megalapítójától, Norbert Čapektól vette az ötletet. Ő prágai gyülekezete különböző felekezeti és vallási tradíciókból érkező híveit a dogmákhoz szorosan kapcsoló-

dó úrvacsora helyett e jelképes szertartással igyekezett közösséggé fogni.

A családi hajlékokból érkező, az úrasztala előtti vázában ölelkező virágokból a szertartás végén mindenki magához vesz egy szálat. Ez alkalommal azonban nem otthonainkban, hanem a temetőben találják meg helyüket. Egy-egy vi-

rágszállal rójuk le tiszteletünket Isten völgye apostolának emléke előtt. S ahogy a *Kék nefelejcs*et énekeljük, igaznak érezzük: *Tudjátok meg mind, én itt meg nem haltam...*

Szombat korahajnalban indul a gépmadár. Messzire megy...

Amikor e sorokat írom, Amerikából érkezik a Facebook-üzenet.

Jim írja: *Köszönünk mindent. Sok csodálatos emberrel találkoztam, és mindannyian örökre nyomot hagytak a lelkemben! Bárkinek megadhatjátok az elérhetőségem, aki kapcsolatba szeretne lépni velem. Enikő megnyugodhat. A kapcsolat nem szakad meg. Az első lépés sikerült. Már ez sem választ el egymástól. Szállhat a szárnyas mag tovább...*

LÉLEKGYAKORLAT

Szelídség

„Íme, én elküldelek titeket, mint juhokat a farkasok közé: legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok.” (Mt 10,16)

Az előző lélekgyakorlatban érintőlegesen szóba került a szelídség, mint erő. Az unitárius egyház címerében képileg is megfogalmazott jelmondat alapján a szelídség erejének gyakorlati használatát fogom bemutatni Monty Roberts gondolatai segítségével. (Aki részletesebben érdeklődnek a téma iránt, azoknak ajánlom figyelmükbe a szerző *Lovak és emberek* című könyvét.)

Monty Robertsnek három alapelve van:

1. Az erőszak nem megoldás;
2. Az erőszak soha nem az áldozat, hanem az erőszak elkövetőjének érdekeit szolgálja;
3. Egyikünknek sem születési előjoga, hogy azt mondja valakinek – legyen bár állat vagy ember –: „Ezt kell tenned, különben bántani foglak.”

Mielőtt ezekre az elvekre igent, vagy nemet mondanának, szeretném, ha tisztán látnák azt, hogy erőszak a szóbeli bántalmazás is, amelynek hatása éppolyan káros lehet, mint a fizikai erőszaké. A fe-

szültség leggyakrabban családon belül üti ki a biztosítékot, nem csoda, ha a családon belüli erőszakos cselekedetek száma világszinten megnövekedett. Amikor „elvi alapokon” arról beszélgetünk ismerősséggel, barátokkal, rokonokkal, hogy a fenékre verés, a nyakleves, a pofon mennyire hatékony eszköze a nevelésnek, mindig szokott lenni egy kérés. Monty képeinél maradván, azt kérem, hogy üljenek fordítva a lóra. Kérdezzék meg magukat, hogy miért van tekintélyük, mitől tiszteli Önöket például a gyermekük? Azért kell tiszteletet tanúsítson, mert sok évvel idősebbek, sok kilóval súlyosabbak, sok centivel magasabbak? Vagyis olyan előnyöket élveznek, mellyel ő (a gyermek) nem rendelkezik. Képzeljék el, hogy szülőként Önök növekedésre és súlyra is kisebbek. Mitől lesznek mégis tiszteletreméltó-

ak? Miért működjön együtt Önökkel a gyermekük?

Monty az egyezséget, a szerződéskötést ajánlja az együttműködés megteremtésére. Olyan módszer, amelynél a döntésbe a gyermek is be van vonva. Ki kell tenni két, kartonból készült táblát a falra. Egyik tartalmazza a helyes viselkedést és az azért járó jutalmat. A másik tartalmazza a helytelen viselkedést, és annak következményeit. Mindkettő összeállításába vonják be gyermeküket. Engedjenek nekik teret abban, hogy a jutalmat és a következményt is megválaszthassák, de figyeljenek oda, hogy azonos fajsúlyúak legyenek. Ne feledjék, hogy a gyermeknél is ugyanaz van, mint az élet minden területén: Ha tudja, hogy mit miért tehet, és miért mire számíthat, akkor tud helyes döntést hozni.

Szelíd lépéseket, jó döntéseket.

DEMETER
SÁNDOR
LÓRÁND

Helyes viselkedés	Helytelen viselkedés
1. Ha x ideig nem ütöd meg a testvéred, akkor... (jutalom)	1. Ha x időn belül megütöd a testvéred, akkor... (következmény)
2. Ha x ideig szépen eszel, akkor... (jutalom)	2. Ha x napon belül előfordul, hogy nem eszel rendesen és szépen, akkor... (következmény)
3. Ha x ideig nem beszélsz tiszteletlenül a szüleiddel, akkor... (jutalom)	3. Ha x időn belül tiszteletlenül beszélsz a szüleiddel, akkor... (következmény)

Egy unitárius akcióművész

Cselekvő ember. Dachból kezdett performansz-forgatókönyveket írni egy olyan korban, mikor megvalósításukról még álmodni sem lehetett. Űtő Gusztáv képzőművésszel Márkó László médiareferens beszélget.

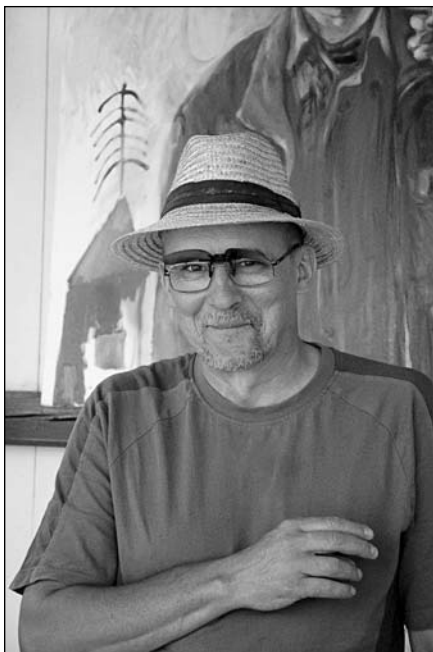
• **Az eredet, a gyökerek mindenki számára fontosak, meghatározóak. Gondolom, egy művész számára hatványozottan igaz az előbbi kijelentés. Te honnan jössz?**

Igen, valóban nagyon fontos csomagot hozok magammal Sepsiszentgyörgyről. Vegyes házasságból megszületve, de unitárius árkosi neveltetéssel a kölcsönös megbecsülést kaptam poggyászként. Anyai déd-nagyapám, Űtő Sándor, akitől nyolcéves koromig tanulhattam meg az élet fortélyait, önállóságra nevelt. Naponta hallhattam s mostanig visszhangzik a mondata: „Segíts magadon s az Isten is segít.” 1967-ben eltávozott az élők sorából, de minden fontosabb cselekedetemet azóta is megosztom vele, az ő viszonyulás-rendjét veszem fontolóra, és csak azután hozom meg a döntést. Őt választottam pótapának a szüleim szétválása után.

• **Emlékszel arra a pillanatra, amikortól tudtad, hogy képzőművész leszel?**

Ötödik osztályos koromban történész és archeológus akartam lenni, majd hatodikban a kémia órák hatására vegyész. Hetedik osztálytól Hervai Zoltán, a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium (akkor 1-es számú líceum) rajztanára felkért, hogy járjak rajzkörre, ahova majd csak nyolcadikosként mentem el, mert roppant gyengének éreztem magam a többi, már haladó rajzkörös mellett. Lassan felvettem a ritmust, és 1973-ban sikeresen felvételiztem a marosvásárhelyi Zene és Képzőművészeti Líceumba, ahol szobrászatot, majd grafikát tanultam. Ez az esztendő volt a meghatározó, innen számítom a képzőművésszé való alakulásomat, ugyanis utolsónak bejut-

ni nagy szegényen volt számomra. Ettől kezdve neveztek szakbarbárnak, ami az éjjel-nappali rajzolást, festést, komponálást, krokizást stb. jelentette, az elméleti tantárgyak elhanyagolásával párhuzamosan. Jó eredménye lett az erőltetett menetnek, mert az első évharmadot már osztályelsőként végeztem, s folyamatosan tartot-

Lakatos László felvétele

tam is a szintet érettségiig. Az egyetemre Kolozsváron sikeresen felvételiztem festészet szakra: 126 jelentkezőből a 7 bejutó között voltam. Akkor önbizalmat adott a bejutás, hogy társaimmal igazi versenyszellemben dolgoztunk, folyamatosan és kíváncsian kacsintgattunk a más műfajok irányában is: installáció, objekt, performansz, happening stb.

• **Cselekvő ember vagy. A műveid is tettek. Mondhatnám: nem tudsz nyugton ülni. Miért, honnan ez a késztetés? Miért a performansz lett számodra az**

önkifejezés egyik legfontosabb formája?

1978 és 1982 közötti időszakban – amíg a Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolára jártam – dúlt-fúlt a szocialista realizmus irányzatot erőltető pártideológia, tehát a lázadó fiatal kiutat keresett. Az úgynevezett júniusi téziseit (1971) Ceaușescu már javában gyakorlatba ültette, és egyre elviselhetetlenebb szabadság-korlátozásokat vezetett be az alkotás terén is. Bob József csoporttársammal elhatároztuk, hogy látszólag megfelelőlünk az elvárásoknak, de titokban az 1989-ig tiltott, a nyugati kapitalista rendszer „fertőző” akcióművészeti műfajait is kipróbáljuk. Ebben az elhatározásunkban performansz-forgatókönyveket találtunk ki, ötletbörzét hoztunk létre, s gyakran ezzel is maradtunk a szigorú tiltások mellett. A megvalósításokban még csak bizakodni sem reménykedhettünk. Tehát dachból indultunk el a cselekményművészeti úton, amely addig kanyargott, hogy épp idén védhettem meg a doktori disszertációm a Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktori Iskolájában. A dolgozat címe *Adalékok az akcióművészet történetéhez Erdélyben és Székelyföldön*, és nyolcéves kutatómunka eredményeként valósítottam meg.

• **A képzőművészet mellett tanárkodsz is. Hogyan lehet egy felvállaltan nonkonformista művészből pedagógus? Mi a pedagógiai hitvallásod?**

1982 és 1986 között Szászmedgyesen tanítottam az apadó létszámú 4-es számú (német tannyelvű) Általános Iskolában, majd felmondással hazaérkezve, négy év kihagyással 1991-től a sepsiszentgyörgyi Művészeti Líceumban. 2007-től a nagyváradi Partiumi Keresz-

tény Egyetem adjunktusaként oktatok rajzot, színtant és más tantárgyakat.

A kérdésre válaszolva azzal kezdem, hogy a művészet folyamatos keresést, kutatást, töprengést jelent a minél pontosabb és lehető leghitelesebb önkifejezés céljából. Ezt elérendő a klasszikus rajzolás-tól akár a nonkonformista attitűdökig széles skálán teszi próbára magát az alkotóművész, amíg megelé a saját, összetéveszthetetlen hangját, a formavilágát, a sajátos színvilágát. És, mivel ezt mondtam szakórán, illetve a cselekedeteim (tíz éven keresztül szerveztem a Szent Anna-tónál az AnnART – Performansz Napokat, Nemzetközi Élőművészeti Fesztivált) ugyanebbe az irányban mutattak, a volt diákjaim Bukarestbe, Kolozsvárra, vagy Budapestre történő egyetemi felvételizésükkor képzetebbnek bizonyultak a versenytársaiknál. A szigorú alapoktatástól a kortárs műfajok kipróbálásáig terjed az oktatói értékkorientációm. Pedagógiai hitvallásként pedig minden diákkal, hallgatóval külön-külön történő mentori szerep betöltését tartom elfogadhatónak. Különbözőek vagyunk, tehát az egyéniségek továbbfejlesztése a célom, nem pedig Ütő Gusztáv kaptafára húzott sokszorosítása.

• **Az idén Magyar Művészetért-díjban részesültél. 2009-ben Munkácsy-díjat kaptál. Mit jelentenek számodra a díjak?**

A belénk kódolt viszonyulási rendszer, a szakmai értékképletünk és a közösség-szervező elszántságunk egyetlen kölcsönható irányban mutathat: az elismerés és a biztatás felé. Ezt a szellemi társaimtól kezdetektől megkaptam – persze voltak, akiknek kételyei támadtak útközben –, de később egyre magasabb szintekről érkeztek pozitív visszajelzések.

Azt hiszem, hogy a közel 500 cselekményművem, az azt megközelítő számú festményem, rajzom, grafikám mellett a díjakat inkább

a pozitív kisugárzású közösségépítő tevékenységemért kaptam. A Szent Anna-tó vonzáskörében 1991 és 1999 között többszáz művészt néhány tucat országból és több ezer nézőt sikerült egy közös cél érdekében egybegyűjteni. Ez a cél a soha ki nem mondott, de legbensőnkben végig meglevő, az 1981-es itt lezajló román elnyomás elleni tiltakozó megmozdulás és az ezt követő, a fiatalokat ért atrocitásokra való emlékezés volt. Természetesen a művészi produkciók voltak látszólag az AnnART-események központi elemei, viszont az éjszakába nyúló, tábor-tűznél zajló „műelemzések” résztvevőit a titkosszolgálati megfigyelők már nem félemlíthették meg. Engem a díjak ezen a jó irányban vezető úton történő haladásra biztatnak.

• **Unitárius vagy. Ez mennyiben határozza meg életed, művészi tevékenységed?**

Árkosi unitáriusként a szűkebb és tágabb családomért felelősségteljesen és magas szinten tevékenykedő magatartást hoztam a kölcsönös megbecsülésen túl, mint nagyon fontos otthoni csomagot. A hétköznapi élet minden apró vetületében ugyanúgy megnyilvánul ez a hozzáállás, mint mondjuk a Székely Mikó Kollégiumért való tiltakozó kiállítás 2012 nyarán vagy az autonómiaharcban való aktív részvétel, a marosvásárhelyi magyar nyelvű orvosképzésért való ténykedés, a nagyváradi Olaszitemető megszüntetése elleni tiltakozás stb. A művészeti tevékenységem szoros kapcsolatban van az élet történéseivel, s így a közösségi szerepvállalást is kizárólag ebben a kölcsönhatásban tudom elképzelni. Mint Isten akaratának a megvalósítói, minden ceruzavonallal, az ecsetvonások, a színfoltok, a cselekmények mind, egységesen a keresztyényi szeretet jegyében születnek, s ha megfelelő befogadásra lelnek, a műalkotások kifejtetik áldásos hatásukat.

• **Mondtad egyszer, hogy újrastenenéd a Tordai országgyűlés című festményt. Hogyan képzelted el?**

Elsősorban egy hű másolatát készíteném el, hogy kerüljek egészen közel a Körösfői Kriesh Aladár munkamódszeréhez. Majd történészekkel konzultálva egy napjainkra vonatkoztatott, de szintén realista felfogású kompozíciót szeretnék megvalósítani.

• **Tudnál az olvasóknak egy unitárius performansz, akcióművészeti forgatókönyvet rögtönözni?**

a. Műcím: Óesztendő-búcsúztatás

b. Résztvevők: árkosi presbitérium, unitáriusok felnőttek és gyermekek

c. Műfaj, alfaj: akcióművészet, interaktív cselekmény

d. Helyszín: az árkosi unitárius vártemplom előtti tér

e. Időpont: szilveszter estéje

f. Anyaghasználat: téli öltözet, hó, szalma, poharak, tálca, pálinka

g. Hanghatások: természeti, beszélgetések, ugrások zaja, kurjantások stb.

h. Cselekmény: A lelkész és a presbiterek körbeállnak egy halom szalmát a várkapu előtt, beszélgetnek az óév eseményeiről, az újévi tervekről. A lelkész rövid beszédet mond, majd együtt elmondják a Miatyánkot. Valaki meggyújtja a merekjét, s a gyermekek átugorják azt, sűrű visítások, kurjantások közepette. Sor kerül a rituális pálinka-töltésre, koccintásra, újévi köszöntésre. Végül megtaposva az ottmaradt hamut, hazaindulnak a résztvevők.

i. Konceptió: Pogány hagyomány ötvözése keresztyény – unitárius – közösségi szokással. Értékmentő cselekmény mint hagyományon alapuló utóvéd jellegű akcióművészeti esemény.

A befejező mondat jogán kívánom: Isten áldja meg az Unitárius Közlöny minden Kedves Olvasóját, maradok nemzeti és keresztyény gondolatokkal népünk iránt.

A recsegős terem gyermekei

SOLYMOSI ALPÁR

• A megszokott helyen, a megszokott időben: 2013. június 27–28. között a mindenki által „recsegős terem”-nek becézett, becsületes nevén Dávid Ferenc-díszteremben szervezte meg az ULOSZ nyári konferenciáját. A főtanácsi üléssorozat megelőző napon, a kincses városban előkészített esemény, a Főtanács munkájában is részt vevő lelkészek becserkészésén túlmenően, minden olyan unitárius lelkész társat várt, aki szolgálati és magánéleti tevékenysége során felhalmozott tapasztalatait, élményeit, de akár kérdéseit és aggályait is szívesen megosztotta szolgatársaival, és készséget érzett a szebb jövő érdekében az együttgondolkodásra.

Mint minden ULOSZ-rendezvényen, ezen találkozó során is hangsúlyos volt az a szellemi-lelki háttér, amely áhítatra, közös imádságra, gondolkodásra és együttérzésre hangolta a konferenciázókat. Vida Rozália alsóboldogfalvi lelkésznő nyitó áhítatával az első zsoltár boldog emberét állította példaképül lelkész társai elé. A zsoltáros ember nem azonosul e világ fondorlatosságaival, hanem Isten örökkévaló törvényeit kutatja. Imádságában az Istentől gyümölcs-termő, sikeres életet kért a lelkész társaknak.

Csete Árpád elnök, az elmúlt évről szóló beszámolójában kifejtette, hogy lelkészekként szerszámok vagyunk Isten kezében! Engedelmeskednünk kell Istennek, hisz mint életünk „mestere” ügyesen bánik velünk, munkálja általunk az Ő országát. Ugyanakkor nem lehetünk mindig a szolgálat magaslatán! Néha csorbul, odatesz az életünk, szolgálatunk éle, minősége, és éppen ezért szükségünk van a megújulásra, az erőgyűjtésre. Ezért van az ULOSZ. Egymás közelsége által erősödhetünk, rehabilitálhatjuk hivatásérzésünket. Hangsúlyozta, hogy az Unitárius Egyházban a legnagyobb erkölcsi erő a lelkész közösségben volt, és az kell legyen ma is. A lelkési szolgálatra való felkészültségen, szellemi és erkölcsi minőségen sok múlik, ezért szorosabbra kell fűzni a lelkészek közötti kapcsolatokat.

A pénzügyi beszámolót és a hozzászólásokat követően az újonnan végzett lelkészeket is köszöntöttük. Kiemelkedő pillanat volt az Unitárius Szószék legújabb számának a bemutatása Máthé Sándor felelős szerkesztő által.

A konferenciánk fő gerincét ebben az évben, a *Székelgyökér* kulturális folyóirat 2013/4., 5., 6. számaiban megjelent Egy „demokratikus magatartású pap” az ügynökhálózatban, és a Magyar Kisebbség – Nemzetpolitikai Szemle 2013/1. száma Fórum rovatában közölt, az egyházi múltunkat a román állambiztonsági ellenőrzés kísérteties árnyékvilágában bemutató

tanulmányok ihlették. Konferenciánk fő előadássorozata ezért az *Unitárius Egyház a román állambiztonság hálójában* címmel hívta az érdeklődőket. Az Oláh Sándor, Izsák Vilmos ügynökéletét elemző szociopszichológiai esettanulmányát, Pál János az egyházi életben 1945–1965 között fokozatosan kiépülő titkosszolgálati ügynök és informátor-háló történetét és a dr. Kovács Sándor által bemutatott közelmúlt kutatás eredményeit és buktatóit taglaló előadást fokozott érdeklődés követte. A szerzőket Lövétei Lázár László, a *Székelgyökér* főszerkesztője is elkísérte, ugyanakkor sajátosan ízes felvezetőjével és könyvajándék-csomagjával gazdagította is rendezvényünket. Az unitárius kutatók és történészek munkáját elismerő és biztató szavakkal méltatta.

Bálint Benczédi Ferenc püspök az előadások mentén kibontakozó beszélgetés keretében abbéli örömeinek adott hangot, hogy végre ez a „taszigált téma” olyan tudományos igényű gazdákra talált, akik jó érzékkel tárják eléünk a múltat. Az egyházi életünkre máig is ható állambiztonsági fertőt illetően megjegyezte, hogy „ébreszteni kell az alvó lelkiismeretet”.

Rácz Norbert kolozsvári lelkész az esti istentisztelet keretében az Ef 4,1–4 alapján arra biztatott, hogy „éljünk méltón ahhoz az elhíváshoz, amellyel elhívatunk”. A nagyszerű prédikációban két meghatározó élmény állandó visszaidézésére hívott bennünket. Az első és legfontosabb élmény egy lelkész életében az első érintés élménye: „Miért lettem én pap?” Milyen gondolat mentén kíván valaki unitárius lelkész lenni? A második meghatározó élmény a lelkési közösség kohéziója, összetartozási öröme, melynek kellene legyen, de mint tapasztaljuk, sajnos a lelkészek élete is számtalan törésvonal mentén rendeződik, akár csak a világé. Rácz Norbert beszédében ezeket a repedéseket az egymás szeretettel való elviselésének Pál apostoli

Reményteli ifjúság – Andorkó Attila felvétele

gondolatával gyógyította. Felidézte bennünk az első szolgálatunk élményeit is: minden unitárius lelkész-növendék a recsegős díszterem szószekén kezdte a szolgálatát. A kezdeti izgalommal járó homiletika órák nem feltétlenül kellemes élmény-élmékek, hiszen ezen a szószekén gyakran előfordult a „fennakadás” toroktikkasztó kudarca. Mégis, néhány esztendő elteltével, az emlékek megszépülnek, és örömmel ülünk újra egymás mellé, akár egy ilyen konferencia keretében is, a recsegős terem gyermekeiként.

Az istentisztelet keretében az elmúlt évben elhunyt lelkészekről egy-egy szál virággal emlékeztünk meg.

A vacsorát követően Bálint Benczédi Ferenc püspök fogadásra hívta a konferenciázó lelkészeket az

előkelő ódon püspöki házba, ahol jó hangulatú, kötetlen beszélgetés keretében zártuk a napot.

Az előadások mellett a konferencia keretében sikerült jó néhány adminisztratív kérdést is megvitatni, ugyanakkor megfogalmazódott néhány olyan innovatív indítvány is, amellyel a lelkészi szolgálat szabadságát kívánjuk a közjövőben is megvédeni.

Az értékes találkozó hangulatát egy kissé beárnyékolta az a visszafogott érdeklődés, amellyel ezt a rendezvényt a lelkészársadalom illette. Az érdeklenség ellenére is bízunk benne, hogy a mindösszesen harmincegy résztvevő éber lelkiismerettel és megerősödött hivatásérzettel tért haza az unitáriusok Mekájából.

Jégverés-napi határkerülés

Június végén hagyományos jégverés-napi határkerülést tartottak a székelyderzsi unitárius hívek. Az unitárius egyházban egyedülálló határkerülési hagyománynak közel kétszáz éves múltja van. A kezdetet 1815-ben Uzoni Fosztó Pál akkori derzsi pap, így örököltette meg az egyházközség jegyzőkönyvében: „Ez az esztendő Dersnek az az emlékezetes szomorú esztendő, melyben a kétszeri jégeső miatt nem aratott búzát, nem szedett törökbúzát, aratott pedig csak zöld zabot október végén. Bár ilyen esztendő soha még az ő hajnalára sem virradna. Ennek emlékeztére kívánja az Eccia innep gyanánt szentelni június utolsó szombatját.” E különleges hagyomány az elmúlt években túllépte az egyházi és vallási keretet és falunappal összekötve jelentős kulturális eseményévé is vált a településnek.

Idén a határkerülés ünnepi istentiszteletének két jelentős mozzanata volt: a Derzsi Petky János-díj átadása és a Kornis Kata Asszonykórus ötödik születésnapja. A Derzsi Petky János-díjat Demeter Sándor Lóránd lelkész kezdeményezésére a keblitanács alapította 2011-ben. Petky János egykori erdélyi kancellárként az egyházközség patrónusa volt. Nevéhez fűződik az 1606. évi Basta-dúlást követő templomújraképzés, az 1607-ben öntetett harang is az ő adománya. Az elmúlt négy évszázadban senki nem tett annyit a templomért és az egyházközségért, mint ő. Fejedelmi méretű adományaiért viseli nevét a díj.

Az alapító irat szerint az egyházközség tagjai és/vagy támogatói közül a díj évente két olyan személynek adományozható, akik: az egyházközség érdekében valamilyen kiemelkedő eredményességű, maradandó értékű, megbecsülést kiváltó tevékenységet végeztek; valamely kiemelkedő munkájukkal általános elismerést szereztek; hozzájárultak az egyházközség hírnevének öregbítéséhez; az egyházközség fejlesztésében, a társadalmi, szociális, kulturális és gazdasági élet bármely ágazatában kiemelkedően

hasznos munkát fejtettek ki, melynek révén az egyházközség értékeit növelő, maradandó eredményeket ért el; példamutató emberi magatartásuk miatt köztisztelőben állnak. Ezek alapján a díjat első alkalommal 2011-ben Dénes Jenő gondnok és Orbán Árpád tiszteletbeli keblitanácsos vehették át, 2012-ben Csukor Dezső keblitanácsos és Gábor Katalin (Brassó)

kapták meg. Az idei esztendőben a gyülekezet tagjainak javaslatátétele alapján Kovács Zita és Dénes Ödön (Székelyudvarhely) részesültek a díjban. „Ez a díj nem jár pénzadománnyal, nem rendelünk mellé bankszámlát, hanem elismerésünket próbáljuk kifejezni azoknak a személyeknek, akik tesznek a közösségért, akik értékek mellett állnak ki egy értékválságban szenvedő világban.” – mondta a díj átadásakor az egyházközség lelkésze.

Az ötödik születésnapját ünneplő Kornis Kata Asszonykórus műsora után a lelkész megáldotta a kórust és annak újonnan készített zászlóját.

A falunapi események során szintén a templomban került bemutatásra István Adrián könyve, amelyben a faluból összegyűjtött régi képek segítségével a település életét dokumentálja. A könyv címe Balázs András egykori derzsi lelkész-esperes prédikációjából származik: *Ramocsavirág Hívei*. A művelődési házban az iskolások egy kuruckori derzsi családi mondat elevenítették fel Tökfejű Pál személyéről.

ÚJVÁROSI KATALIN

LÉLEK-TÉR-KÉP

Érzelempaletta

Az egyik tizedik osztály számára írt lélektan könyv a látási érzetekenél azt írja, hogy egy átlag ember több száz, egy festő meg több ezer szín megkülönböztetésére képes. A képességek pedig részben öröklött, részben tanult tulajdonságok.

Elindulva ezen a tényen azon gondolkodtam, hogy az önismeretet meghatározhatnák úgy is, mint érzelmeink megkülönböztetésének képességét. Vannak emberek, akik magukkal hozzák ezt a képességet, ügyesebbek ezen a téren, jó társaságukban időt tölteni, ösztönösen jó beszélgető partnerek. Ám, hogy ez az adottság képességgé váljon, szükséges a beletanulás.

Az érzelmek kapcsán mindig előugrik egy kép: egy alig tízéves gyerekek ülünk a kabinetemben, aki hevesen mesél egy történetet. Én a végén megkérdezem: És hogy érezted magad közben? Összevonja a szemöldökét, rám néz azzal a „na, ez aztán, jó lüke” nézésével, és szinte aggódva értem megkérdezi: Hogyhogy hogy éreztem magam? Nem éreztem semmit! – és már lendülne is tovább a sztoriban, én azonban megállásra intem.

Szoktál figyelni arra, hogy adott helyzetben hogyan érzed magad? Van valaki vagy valami, aki vagy ami néha megállásra int? Mennyire pontosan tudnál arról beszélni, hogy hogyan érezted magad? Vannak érzések, amelyekről jobb nem tudomást venni?

Most ismerjük meg a félelem árnyalatait. Akár egy színnek, úgy az érzéseinknek is vannak árnyalatai.

Félelmeink sokszor főbiává nőnek, és megakadályozzák mindennapi, „normális” működésünket. Leginkább azzal engedjük őket elhatalmasodni felettünk, hogy elmenekülünk. Az érzelmek dinamikája a következő: először gyorsan növekednek, majd tetőződnek, és utána lassan csökkenni kezdenek. A szorongató helyzetek arra készítetnek, hogy elmeneküljünk, és ne várjuk meg a tetőződést, majd a csökkenést.

Amikor egy félelemkeltő helyzetben (pl. pók-, tyúk-, sáskariadó esetén) nem a vészkijáratot választjuk, a következő történhet: önfigyelést tarthatunk. Miért hat rám ilyen erővel ez a banális történet? Valahonnan mélyről előtör a kognitív én, és kimért, fegyelmezett modorával emlékeztet, hogy van az agyunknak egy olyan része (amygdala), ahol a szavak már nem élnek, ahol a tapasztalat az úr. Átvillan rajtam, hogy a kezemben van a döntés: elmenekülök, és hagyom elhinni, hogy képtelen vagyok ennek a helyzetnek a rendezésére, vagy pedig maradok, még akkor is, ha kibíráhatatlannak tűnik, hagyom, hogy lassan csendesüljön a vihar, az elementáris félelem lecsillapodjon, saját méreteire zsugorodjon, és ne legyen akadály.

**SIMÓ
MELINDA**

Ha maradunk, tudatalattink megdicsér, lassan terjed szét bennünk a megnyugvás békéje, és a következő „riadó” esetén már tudja, hogy van más megoldás is, mint a menekülés.

Amikor a félelmünknek konkrét tárgya van (pók, egér), azt főbiának is nevezzük. Emellett gyakori az is, hogy szorongunk, ilyenkor nem igazán tudjuk meghatározni, hogy mitől, miért?

Rengeteg energiánk áll abban, hogy másnak tűnjünk, mint amilyenek vagyunk, és persze, hogy szorongunk attól, ne hogy igazi énünk előbukkanjon. Félnünk szorongani is, mit szólnának hozzá?

Ennek táptalaja az, hogy neveltetésünk egyik támpontja a „mit fognak szólni mások?” Popper Péter erről így vélekedik: „Nem lehetek olyan fontos mások számára, mint önmagamnak. Saját dolgaim súlya nagyobb bennem, mint a külvilágban.”

Milyen hamar elfeledjük mások problémáit, nehézségeit, kudarcait! Szinte átvillanunk mások sikerei, örömei felett! Egy másik ember ugyanígy van velünk. Ezért nem kellene túlértékelni a „Mit szólnak hozzá?” jelentőségét.

A főbiák esetén kognitív részünknek egyszerűbb a dolga: hiszen az az egér akár a tenyerünkön is elfér, és ugyan, hol találkozna én egy tarantulával?

A szorongásnál viszont meg kell tanulnunk a helyzetek megfelelő értékelését, ha el tudjuk fogadni, hogy minden szerepünket nem lehet tökéletessé fejleszteni, és beérjük azzal, hogy elég jó szülők, elég jó munkatársak, elég jó gyerekek, elég jó barátok stb. vagyunk.

Mi, nők hajlamosabbak vagyunk nem beérni az elég jóval, és a perfekcionizmusra törekszünk.

Különbséget kell tenni a kiválóság (elég jóság) és a perfekcionizmus között.

Segítségünkre lehet ez a táblázat:

Kiválóság	Perfekcionizmus
A kockázat vállalását jelenti.	Félelmet jelent.
Erőfeszítést jelent.	Haragot és frusztrációt jelent.
Nyitottságot feltételez, és annak az elfogadását, hogy tévedhetsz, hibázhatsz.	Azt a kényszert jelenti, hogy mindig igazad legyen.
Spontaneitást jelent.	Kontrollt jelent.
Bevonódást jelent.	Nyomást jelent.
Bizalmat jelent.	Kétkedést jelent.
Elfogadást jelent.	Értékelést, ítéletet jelent.
Bátorítást jelent.	Kritikát jelent.

Nehéz lennebb engedni a saját mércénket, ugye? A paradoxon az, hogyha mégis sikerül, lelkileg jobban leszünk.

Összetart a dal

Július 8–19. között 28 fős kórus járta a Kárpát-medence unitáriusok lakta vidékeit Brassótól Székelykeresztúron, Marosvásárhelyen és Kolozsváron át Budapestig. Az ún. vegyes Fesztivál kórus fele-fele arányban verbuválódott az Egyesült Államok különböző unitárius, unitárius-univerzalista gyülekezetek felnőtt, illetve a János Zsigmond Unitárius Kollégium Péterffy Gyula kórusának ifjú tagjaiból. A kórus történetéről és kalandjairól egyik résztvevő számol be.

• Július 8-án, reggel négy órakor kezdődött kicsi, de igencsak lelkes csapatunk története. Tizenhárom szépreményű, kolozsvári ifjú indult útnak Románia híres turistaparadicsomába, Szinajára. Rendkívül jól szórakoztunk aznap reggel, mit sem törődve a sötétséggel és az álmoossággal, ami néhány órával később úrrá lett rajtunk. Lassan magunk mögött hagytuk az Erdélyi-medence dombos vidékét, és a Keleti-Kárpátok tekintélyt parancsoló, végeláthatatlan hegyvonulatai kínáltak egyedi élményt táskás szemeinknek. A városba érve keresgélni kezdtünk. Vajon merre van a híres „Cota 1400” hotel, mert a jellegzetes hegyvidéki vendégházak között nyoma sem volt. Csak akkor jöttünk rá, milyen is valójában 1400 m magasról szemlélni a világot, mikor kiléptünk az addigra már elfoglalt szálloda erkélyére. A fenyők illata maga volt a gyógyító balzsam az urbanizálódott fiatal légzőszervének. A szirtek megrendítő, komor hallgatása pedig sok mindent elárult arról, hány év múlt el, és még mennyi kell ahhoz, hogy a Föld lakossága felelősen, a természeti kincseket tisztelni, s védeni kell. Így szállt el a hétfő délelőtt, lobbant el a délután, és vont a fekete burkolatával a tájat az este. Gyomrunk, no meg a szálloda személyzete jelezte már, vacsoraidő van. Lesétáltunk tehát az étkezdébe, ahol a későbbi kórusvezető, Beth Norton széles mosollyal, tárt karokkal, és szép reményekkel telten várt bennünket. Az étkezés alatt ismeretséget kötöttünk a kórus amerikai tagjaival, akik bebizonyították – bármennyire is nehézünkre esik beismerni –, nem csak a húszéveseké a világ.

Kedd reggel, az első próbán ráhangolódtunk a dalos életérzésre. A Peles-kastélyban tett látogatásunk még jobban összekovácsolta nemzetközi csapatunkat. Eleinte félve kérdeztük meg, hova is kell beállnunk, hol találjuk meg saját szólamunk tagjait. Az amerikaiak vitalitással kevert, felszabadult magatartása csodát művelt az én erdélyi karótnyeltségemmel. Elsőre úgy éreztem, igencsak nehéz lesz összehangolni mindenféle szempontból vegyes kórusunkat, de hála az amerikaiak magánszorgalmának, és Majó Júlianna áldozatos munkájának, a háromnapos ismerkedés, összehangolás meghozta gyümölcsét. Egy nappal később útnak indultunk, hogy megtartsuk az első koncertünket, Brassóban. Az unitárius templom küszöbének átlépését követően már igen nehéz volt leplezni az izgalmunk. Egy rutinos színpadi ember biztosan azt mondaná, kár a neuronokat ilyen alkal-

makkor pusztítani, de az első fellépés, mégiscsak a bemutató koncert, és mint azt tudni illik, az első benyomás mindent meghatároz.

Turnénk következő megállóján, egyben második koncertjén, Székelykeresztúron sokkal oldottabb volt a hangulat. Tisztában voltunk azzal, hogy az elmúlt napokban elég időnk volt összerázódni, megtanulni, hogy mindig minden körülmények között számíthatunk egymásra. Fontos szem előtt tartani, hogy koncertjeink között bizony pihenésre, turistáskodásra is bőven jutott idő. Így nem maradhatott ki az UNESCO világörökség részévé nyilvánított székelyderzsi unitárius erődtemplom megtekintése, valamint a hagyományos festett kerámiaedények beszerzése Korondon.

Székelykeresztúrról Marosvásárhelyre gurult át buszunk, ahol a Teleki-Bolyai Könyvtár és a Kultúrpalota megtekintése mellett egy újabb koncerttel örvendeztettük meg a helybélieket, a vasárnapi istentisztelet keretén belül. Ezt követően már túlságosan igazzá váltak Kálmán Imre szavai: „Szép város Kolozsvár!” Jól esett két nap erejéig hazatérni, feltöltődni, megismertetni helybéli rokonainkkal, barátokkal, ki is valójában a „Fesztiválkórus”.

Mindezek után turnénk utolsó megállója, Budapest volt a cél. A magyar főváros látványosságainak végigpásztázását követően a Nagy Ignác utcai unitárius templomban került sor utolsó közös koncertünkre, ahol 25–30 fős „tömeg” ünnepelte kórusunk létezését. Közös együttlétünket dunai hajózással koronáztuk, ezt követően pedig búcsút intettünk egymásnak. Hisszük: az út valahol, valamikor még folytatódik.

PONTY ALADÁR

VII. Orbán Balázs Emlék-szekértúra

LŐRINCZI LAJOS

• Idén is megszerveztük a hagyományos szekértúránkat, amely Csehétfalva és a környék életében kiemelkedő fontossággal bír. De legfőképpen azoknak fontos, akiknek alkalma van arra, hogy végigjárják az egész útvonalat, átéljék azokat a csodálatos élményeket, amit a táj, a hegyeink, az erdeink, a falvainkban lakó emberek képesek nyújtani.

A VII. túra július 13–20. között zajlott. Előző években bejártuk már a környéket, Kissolymostól Székelyvarságig és Nyárádszeredától Homoródújfaluiig, ezért idén, rendhagyó módon, messzibb tájakra vezetett az utunk.

Mint mindig, idén is Csehétfalván nyitó istentisztelettel kezdődött a szekértúra, július 14-én. Az előző este érkezett vendégek áhítattal hallgatták a helyi lelkész beszédét, ami Mózes vízfakasztásának jelképes történetére épülve vázolta fel a túra lényegét: reményt fakasztani a lelkekben, megerősíteni a hitet a mindenható Istenben, megkeresni a szülőföldön és az emberi lelkekben azokat a tiszta, ősi forrásokat, amelyek képesek a jó embereket megtartani ebben az egyre embertelenebbé váló világban. Az istentisztelet keretein belül felavatásra került a Balázs Antal által készített és adományozott emléktábla, rajta az itt szolgált lelkészek nevével, és templomunkban elhelyeztünk egy székely zászlót is a nemzeti színű lobogó mellé, hogy együtt tartsák bennünk a lelket ezután, s hirdessék az összetartozást.

Hétfőn busszal érkeztünk Csíksomlyón keresztül Csíkcsmortánba. Útközben ízelítőt kaphattak a résztvevők Csíksomlyó valóságos történetéről, hogy ne csak a megszokott beállításban lássanak. Innen szekéren folytattuk utunkat, szép havasi tájon Csíkszépvíz felé. Ott vacsora, pompás szállás várt minket. Este az örmények történelméről beszélgettünk, szerepről a környék életében.

Reggel szemerkélő esőben indultunk Kóstelek felé, megcsodálva az örmény építkezés remekeit, a község-

házát, az Örmény Házat, az örmény templomot, majd az őrzött víztározót, ahonnan csillogó ivóvíz látja el a környék településeit.

E napi utunk gyöngyszeme a Szellő-tető megmásása volt, ahonnan teljesen belátható a táj a Fogarasi Havasoktól a Radnai Havasokig. Az égre törő csúcsok régmúlt dicsőséget idéztek, őrizve ma is, mint ezer éve, népünk álmait. Ott magaslott a Hargita, a Nagy-Hagymás, ott alant a Somlyó, és a többi társuk, aminek mind fűz a népünk megannyi legendát. Fent delnei legelőtakarítókkal találkoztunk, akik a menedékházban töltötték az éjszakát, hogy holnap ismét munkához láthassanak. Gyönyörű tájon értékmegőrző, megtisztító munka!

Lassan ballagtunk Kóstelek felé. Szekereink szerint ehelyt van a falu. Aztán kiderült, hogy még tizenegy kilométer. Maga a falu is hat kilométer hosszú. A „Csúrt” kerestük, ahol a vacsorát előkészítették már a vendéglátóink, élükön Ferencz András tanárral, aki feleségével együtt komoly missziót végez a csángó település magyarságának megőrzéséért. Örömmel ráztunk kezét vele, akit korábban a „Felszállott a páva” tévéműsorban is láthattunk. Hamarosan a Szellő zenekar- és táncegyüttes is előkerült, s a vacsora mellé ízelítőt kaphattunk a csángó kultúra remekeiből. Késő éjszakáig jártuk a hejszát, porkát, sebes magyarost, hétlépelest, háromsírülöst, sánta németest.

Reggel kicsit körüljártam a falut. Kíváncsi voltam a csángók mai életére. Bizony nem könnyű az. És nemcsak a többségi nemzetpolitika miatt. A nagyobb gyermekek 18 km-re járnak gyalog iskolába, hegyenvölgyön át. A kisebbeknek a tanár úrék tanítanak magyar nyelvet. De a Csűr jó szolgálatot tesz. Erős magyar közösség teremődött itt. Rendezett porták, égig érő, havasba nyúló kertek. Roppant melegszívű emberek, akiknek kétszer olyan nehéz a megélhetés, mint Csehétfalván. Pedig ott sem könnyű. Mégis csillog a szemükben a hit és az életvidámság!

Indulás! Fel az erdei úton, majd le a völgybe. Itt, mutatta a szekeresünk, egy harminc körüli fiatalember lakik, mindenkitől messze, özvegy édesanyjával. Legeltetnek, megélnek... Soha nem látott szépségű virágos réten ereszkedtünk be Csíkmenaságba, ahol szeretettel fogadott Tompos Sándor tanár és vendéglátóink.

Este a csángók és Csíkszék a történelmi vetélkedőnk tárgya. Sokat tanultunk egymástól.

Reggel meglátogattuk Csíkszék legrégebbi templomát, megcsodáltuk freskóit, felkötöttük elmaradhatatlan szalagunkat vándorbotunkra, amely lassan vőfély pálcához hasonlít a települések nevét tartal-

mazó szalagokkal. Meglátogattuk a falu és környék emlékeit őrző néprajzi múzeumot, majd elköszöntünk.

Busszal mentünk a Nyerges-tetőre, ahol lehajtott fejjel emlékeztünk a székely hősökre, kik „mint a szál-fák, kettétörtek”, elhulltak, de meg nem hátráltak. Há-lásan és kegyelettel gondoltunk áldozatukra. Balázs Antallal találkozáskor szalagot kötöttünk a NIK kopjafá-ra. A Szent Anna-tónál régi háromszéki barátaink, a Handra család vártak ebéddel. Kis pihenés után Bereck felé vettük utunkat.

Az útközben lezajlott népdalversenyről már csak hírből tudok. Hazahívott a kegyelet, temetési szolgálom volt. De társaim szeretettel számoltak be kegye-leti útjukról, amikor a háromszéki temetőben régi barátaink sírját keresték fel, pl. a Sylvester Lajosét. Utána az Ojtozi-szoros következett, ahol a pisztrán-gok felkutatása közben, az ezeréves határ közelében, számos székely határőr emlékével is találkoztak.

Hazafelé egy Székelykeresztúrtól való búcsúzással zárult a túra. Szép kört futottunk ismét. Lélekben még nagyobb!

Maratonhetek a Medgyesi Egyházközségben

• Állandó rohanásban éljük az életünk... Ez a megállá-pítás a jelen legnagyobb közhelye (és egyben a valósá-got tükröző igazsága is). Egymás mögött sorakozunk, nem is várjuk a rajtot, nekilódulunk, és megállás nél-kül talpalunk.

A távfutás egy roppant magányos sport: nem pár-ban űzik, hiszen az energiát meg kell spórolni, nincs idő cseverészésre közben. Úgy nekivágunk az útnak, hogy porfelleget hagyunk magunk mögött... porfelle-get és mindenki mást. Egyáltalán nem vagyok rajon-gója a távfutásnak, sem a konkrét sportnak, sem an-nak a rohanásnak, amit az életünkben művelünk. Inkább a békés kocogó lennék, hiszen ebben az eset-ben van, aki mellett szaladni. Nem egyedül kell a tá-vot megtenni, és mivel nem versenyzés (ergó nem kell senkit magunk mögött hagyni), van, aki a célban várjon ránk.

Maratonheteink voltak június–júliusban. Először ökumenikus nőszövetségi találkozót bonyolítottunk le, ezt követően első alkalommal gyerektáboroztat-tunk Medgyesen, majd jutalomkiránduláson vettünk részt. Jóleső fáradtság vett erőt rajtunk mindenik után – volt, akivel osztozunk ezen: a jóleső érzéseken és a fáradtságon egyaránt. Mellettünk voltak és vannak a távban, majd velünk ünnepelnek a célban. Meg sze-retrnének osztani ezt a biztonságérzetet és örömet az Olvasóval is, ezért az alábbiakban sorokba foglaltuk a nyárkezdő hónapok tevékenységeit.

Június végi találkozás

Olvastam az Unitárius Közlöny egy cikkében, hogy „párhuzamosan élünk, mint a vasúti sínek, egymás mellett haladunk, tudunk egymásról, mégis magá-nyosan” élünk egymás mellett. Ezt a merev párhua-mosságot próbáljuk azért eltörölni valahányszor al-kalom adódik. És alkalom adódik, mert mi emberek nem véletlenül születtünk erre az életre: valamiféle

gondviselés egy irányban terelget minket. Arra, hogy egymásra találjunk. És újra egymásra találtunk júni-usban mi, a medgyesi egyházközségek nőszövetsége-inek asszonyai.

Az Unitárius Nőszövetség volt a házigazdája ennek az ökumenikus találkozóknak. Mosolygós arccal, régi ismerősként lépték át a meghívottak kis templomunk küszöbét. Együtt énekeltük énekes könyvünk-ből a ki-tűzött zsoltárokat, és hallgattuk tiszteletes urunk rö-vid áhítatát. Nagy érdeklődéssel követtük a kivetített előadást, melynek címe *Édes, ékes anyanyelvünk* volt s melyből kiderült, hogy egy-egy szó jelentése milyen változásokon esett át. Mindannyiunk számára tanul-ságos nyelvre volt.

Ezután szeretetvendégség következett. A szépen megterített asztalokra, a kis virágcsokrok mellé felke-rültek a finom, házilag készült sütemények, tea, kávé is. Felsorolnám asszonyaink nevét, akik besegítettek, de a lista hosszú volna. Nem is ez a fontos, hanem az odaadás és a lelkes munka, amellyel mindenki részt vállalt.

Párhuzamosság ide vagy oda, nem volna asszony a nevünk, ha ne találtuk volna meg a közös szót, a mondanivalót. Újra egymásra találtunk, jelezve, hogy ha rövid időre is, de fontos a találkozás, az összetarto-zás érzése.

NAGY IBOLYA

Mert táborozni jó!

A vasárnapi iskolás anyanyelvi gyerektábor szuper ötletnek bizonyult. Minden nap a program imádko-zással kezdődött a templomban. Ezután következett a szórakozás: a „világháló” készítése, ami a barátságról és az összetartásról szólt. Ez volt a kezdet. Utána egy-mást követték az érdekes és egyben provokáló játé-kok. A repülő szőnyeg megfordítása anélkül, hogy le-lépnénk róla, csak az egyik volt a sok közül, hiszen

nem csak csapatépítő játékok voltak, hanem kézműves tevékenységek is, pl. bőrkarperecet készítettünk, színeztünk, origamit hajtogattunk, magyaros mintás házi áldást festettünk gipszkeretbe, énekeket és bibliai történeteket tanultunk, projektet írtunk és sportoltunk is. Ne felejtsük ki a sókerámiát sem – aminek alakításával mi is teremthettünk, formálhattunk, ahogy Isten is „formált” bennünket. Vasárnap volt a táborzárás, ahol büszkén átvehettük a színesebb színesebb részvételi okleveleket és a meglepetéscsomagot, amit a táborvezetők készítettek nekünk. Fontos elmondanom, hogy a nagyon vegyes korosztály ellenére mindenki nagyon jól feltalálta magát.

Mindez csak dióhéjban van bemutatva, mert a felejthetetlen élmény minden zizzenét nagyon hosszú lenne leírni. Köszönjük a táborvezetőknek és a konyhatündéreknak ezt a mesés néhány napot.

BÍRÓ BEATRIX

4 évestől 87 évesig – korhatár nélkül

Így indult útra a medgyesi vidám csoport, negyvenkilenc személlyel, július 13-án reggel. Korán indultunk az unitárius templom elől, ahol újra felcsendült a gyermekkacaj. Az útirány: Hunyad, Déva, Gyulafehérvár.

Meglátogattuk Vajdahunyad várát, ahol a csoportvezetőnk újra felelevenítette történelmünket. A kastély előtt a 87 éves Tódor Zsuzsika néni gyönyörű verset szavalt *Hunyadi* címmel, a gyermekek és a felnőt-

tek öröme. Az ebédünk elfogyasztása után Dévára érkeztünk. Fáradságot nem érezve mindenki felsietett a várba, hogy a Dávid Ferenc első püspökünkre emlékező emléktáblánál elrebegjünk egy imát. Pár percre, ott, fent a várromok között úgy éreztük, hogy még közelebb kerültünk Istenhez.

Déváról Gyulafehérvára vezetett utunk. Meglátogattuk a már több mint ezeréves székesegyházat. Kellemes sétával folytattuk utunkat a híres, frissen restaurált vár falai között.

A vidám csoport felszabadultan énekelt egész úton szebbnél szebb magyar énekeket és nótákat. Estére értünk haza, de vasárnap reggel mindenki igyekezett részt venni az istentiszteleten. Hálát mondunk jó Istenünknek, hogy együtt lehettünk, és örök hálával tartozunk Lajos Jutkának az önzetlen adományért, amivel elérhetővé tette az ehhez hasonló, élménydús kirándulásokat (immár harmadjára).

RUS MAGDOLNA

Nagyvilág

• Vallásos Románia lakossága

Az országos statisztikai intézet (INS) szerint Románia állandó lakossága a népszámlálás idején 20,1 millió volt. A vallást firtató kérdésre válaszolók 86,5 százaléka (16 millió 307 ezer fő) ortodoxnak, 4,62 százaléka (871 ezer fő) római katolikusnak, 3,19 százaléka (601 ezer fő) reformátusnak vallotta magát. A cenzuson 58 ezren unitáriusnak, 20 ezren evangélikusnak mondták magukat. A magyar történelmi egyházak híveinek aránya néhány tized százalékkal csökkent Romániában az utóbbi évtizedben.

Romániában a vallási hovatartozásról nyilatkozó lakosság 0,2 százaléka (40 ezer ember) mondta azt a 2011-es népszámláláson, hogy ateista vagy nem tagja egyetlen felekezetnek sem, a lakosság túlnyomó többsége viszont megnevezte vallási kötődését. Összehasonlításként, a magyarországi népszámláláson a válaszolók háromnegyede mondta magát valamelyik felekezethez tartozónak, egynegyede pedig ateistának, illetve egyik vallási felekezethez sem tartozónak mondta magát.

• Fontos a keresztény gyökerek megszilárdítása

Orbán Viktor miniszterelnök az El Mundo spanyol lapnak nyilatkozva megállapította: Európában két nagy tévedés van a kereszténységet illetően. Az egyik az a nézet, amely szerint a kereszténységnek nem volt döntő szerepe a földrész történelmében. Márpedig tisztelnünk kell múltunkat. A másik tévedés pedig az, hogy az európai értékek és intézmények képesek fennmaradni keresztény alapok nélkül. A keresztény értékek egész Európa számára fontosak. Az EU-n belül a keresztények a politikai és közéletben kevésbé aktívak, mint a liberálisok vagy a szocialisták. Sok keresztény ember meg van győződve arról, hogy a kereszténység magánügy. Az Isten és a vele való kapcsolatunk valóban magánügyünk, de a kereszténység olyan értékeket, erkölcsi normákat ölel át, amelyekkel összhangban szervezhetjük meg egész életünket. Egy olyan társadalom, amely keresztény értékeken alapul, még a nem vallásos emberek számára is előnyös, hiszen a közjóra összpontosítja a figyelmet. (Forrás: fidesz.hu)

K. B. Z.

Ha nyár, akkor tábor

Az egyházi köztudat részévé vált: ha nyár, akkor tábor. Idén is több helyszínen és több szinten folyt a táboroztatás. A Magyar Unitárius Egyház által szervezett központi gyermektáborok mellett kör- és egyházközségi táborokra is sor került. Hogy mit jelent félezer gyermeknek programot szervezni, ellátni, altatni őket, arról az alábbi beszámolókból olvashatnak.

Vagyok, aki vagyok: egyházi gyerektáborok

Mert úgy van az Isten országa, mint amikor a tábori olimpia után szedelőzködtünk. A táborvezető még egy utolsó nagy gölt próbált rúgni az üres kapuba. A kerítésen átröpülő labdát egy „olyan” szó kísértte. A várfalvi Jenőke a maga egy évtizedével és alacsony termetével felnézett a negyven éves, közel kétméteres táborvezetőre, és megrökönyödve mondta: „Dehát tanár úr, ez csúnya szó!” „És hány (fekvőtámasz) legyen?” – Hát, merengett el Jenő, legalább tíz! És íme, sietés ide vagy oda, lett tíz fekvőtámasz a pálya közepén.

Mert így tanuljuk meg azt a valamit, amit hagyományos egyházi kifejezéssel valláserkölcsi nevelésnek nevezünk. Hát ez történik ezekben a táborokban. A felismerése annak, hogy van törvény és vannak szabályok, melyek mindenkiere érvényesek. Hogy a kicsi is merjen őszintén és szigorral a nagy szemébe nézni, és érvényt szerezni az igazságnak. Hogy amikor a fiatalság sokat kárhoztatott beszéde fáj a felnőtt fülnek, akkor legyenek olyan fiatalok, akik többé nem tudnak közömbösen elmenni a csúnya szó mellett. Mert van rend és van igazság. Mert van Szeretet. Mert van Isten, aki Van.

Az idei gyermektáborok témája az isteni önkijelentés köré szerveződött: Vagyok, aki vagyok (2Móz 3,14). A korcsoportos bontásban szervezett mindkét táborban száz-tíz táborozó vett részt, és kereste az isteni vagyokra válaszoló emberei vagyok számos tükröződését. Ezt most egy kicsit hadd részletezzem, hogy akik voltak, könnyeb-

ben emlékezzenek, mások pedig, ha kedvet kapnak tábor szervezni, ötletként használhassák. Az érkezés napján ismerkedés, összerázás, csoportbontás és a heti program felvezetése. A második nap a „fizikai testben élő vagyok” gondolatiségében reggel egy érdekes előadás volt a mozgásképeség csodáiról, majd egésznapos kirándulással és szabadterei játékokkal ünnepeztük a mozgás áldását. Harmadik nap délelőtt „társas, kommunikatív lény vagyok” témakörben rotációs csoportok zajlottak, és tanultunk a testbeszédről és a kommunikáció formáiról, kapcsolódó játékokat játszottunk, a családon belüli helyünkről beszélgettünk, és leleményesen összerakott akadálypályán haladtunk végig társas segítséget tapasztalva. Ezt sportdelután követte a műfüves pályán. Negyedik nap az „önkifejező, alkotó lény vagyok” égisze alatt közösen főztük meg a háromfogásos ebédet, majd délután nyolc érdeklődés szerinti alkotócsoporthoz elvittük a teremő-munkatársi mivoltunkat, amiből este kiállítás és műsor jött létre. Ötödik nap megismerő, tanuló lények voltunk, és a szenzomotorikus tanulástól a tudománytörténeti kuriózumokig több nézőpontból tudatosítottuk, hogy minden tanulás alapja a kíváncsiság, a megismerési vágy és a megismerés-kísérletezés. Kereső, vallásos lényként vallásos determináltságunk felismerését és tudatos megélését kívántuk végigjárni.

Mi a titkunk? Mitől is utánozhatatlanul jók ezek a táborok? Bár kissé nagyképu a kérdés, mégis van rá válaszunk, alázattal, de büszke öntudattal. Sok tényező

együttállása, amiből most csak néhányat sorolunk fel. Az Egyház támogatása, amely lehetővé teszi a részvételi díj ilyen alacsonyan tartását. A helyi önkormányzat támogatása, mely a részben felújított tábori színhelyen túl minden helyi nehézségünkben mellettünk áll a vízhiány pótlásától a tüzelőanyagig. Kiemelt köszönet ezért Nagy László alpolgármesternek, továbbá Kolozsi Ernő tanácselnöknek és várfalvi gondnoknak, valamint a helyi lelkésznek. Titkunk a tapasztalt és állandóan újuló táborvezetők lelkes csapata. Évről évre jobbitjuk a menüt, és közelítjük a gyermekek ízléséhez. Erősségünk a lelkészek biztatása és toborzó munkája. Folyamatosan újragondoljuk egész táborozó kultúránkat és az egyes részelemeket. Így adódott, hogy az idén tucatnál is több „történelmi pillanatot” jegyeztünk. Ezek közül kettőt említünk meg. Az egyik, hogy az évente nagyobb figyelmet kapó, igen gazdag eszköztáru sporttevékenység az idén már műfüves pályán zajlott, fergeteges mérkőzéseket és egész tábori olimpiát téve lehetővé. A másik, hogy a vallásos tevékenységet sikerült egyre áthatóbb módon elegyíteni a napi tevékenységekbe. Kiemelten fontossá váltak a minden esti kiscsoportos vallási beszélgetések, amelyek gyakran a táborvezetők szeméből is könnyeket csalnak elő őszinteségükkel, mélységükkel.

Köszönet mindenkinek, aki fentebb említést nyert vagy nem nyert, és köszönet legfőképpen Istennek, aki ezt az áldásos munkát és „szerencsés” egybeesést újra és újra lehetővé teszi.

DR. CZIRE SZABOLCS

Székelykeresztúr köri táborozás

A székelykeresztúri egyházkör július július 8–12. között három helyszínen rendezett nyári tábor a kör különböző településein élő unitárius gyermekek számára. Tordátfalvára a Nyikó mentéről, Firtosmartonosba a Gagy mentéről, Kissolymosba pedig a Székelykeresztúrtól Segesvárig terjedő vidékről gyűlt össze mintegy 120 gyermek. A Gyertek, ünnepeljünk mottóval fémjelzett táborok témája az egyházi ünnepeink köré épült. Az alábbiakban a táborok hangulatát idéző beszámolókból tallóztunk.

Firtosmartonos

A tábor témája a sátoros ünnepek köré épült. Első nap a gyerekek csoportjátékok segítségével ismerkedtek meg egymással.

A keddi foglalkozások a karácsonyhoz kapcsolódtak: a reggeli áhítat és reggeli elfogyasztása után megnéztük rajzfilmen Jézus születésének történetét, betlehemí jászolt készítettünk, só-liszt gyurmából mécseseket formáltunk, ezeket kifestettük. Délután a kultúr-otthonban Activityt játszottunk.

Szerdán két ünnepet dolgoztunk fel: délelőtt a húsvéti ünnepkör volt a téma, bibliai, teológiai ismertetéssel és agyagformálással, délután a pünkösdi ünnepének megismertetése után pünkösdi királyválasztás ürügyén vetélkedőt tartottunk a helyi iskola udvarán. A vetélkedő után minden gyerek jutalomban részesült, nemcsak a győztes Húsvét csapata.

Csütörtökön az őszi hálaadást ünnepeltük. A magvető példázatát jártuk körül, üvegeket festettünk, gyümölcs- és zöldségmatricákat ragasztottunk. Délután a zord idő miatt a gyerekek a szobájukban maradtak, és társasjátékokat játszottak. Este a vacsora után gyertyafényes áhítatot tartottunk a templomban, amelyen a gyerekeket meglátogató szentábrahámi szülők is részt vettek. Az áhítat után elfogyasztottuk a szülők által

meglepetésnek szánt kürtőskalácsokat, és mivel az idő is megfelelőnek ígérkezett, elkezdjük vendégeink társaságában a táborútrakást.

Pénteken 11 órától gyermek-istentiszteletet tartottunk a templomban, amelyen részt vettek a szülők és a helyi gyülekezet tagjai is. Itt a gyerekek bemutatták a szülőknek mindazt, amit a tábor ideje alatt elsajátítottak, átvették az emléklapot, az ajándékkönyvet, a csokoládét és a golyóstollat, és azt kívántuk nekik útravalóul, hogy az ajándékba kapott golyóstollal olyan barátok címeit és emlékek tömkelegét írják le, amelyek egy életen át elkísérik őket.

SZÁSZ-CSEREY KATALIN

Tordátfalva

A múlt esztendő gyakorlatához hasonlóan, a Nyikó menti gyerekeket Tordátfalvára vezényeltük, ahol a felújított papi lakás és az iskola épülete már tavaly tökéletes helyszínnek bizonyult a táborozásra. A helybéliek is kedves emberek, akik szeretettel vártak vissza, hogy egy kis színt, dallamot vigyünk csendesen zajló életükbe.

Pozitív élmény volt számunkra, táborvezetőknek, megtapasztalni a gyerekek érdeklődését, tanulási vágyát, hisz az elméleti alapvetéseket, szellemi munkákat sem unták, sőt szinte annyira élvezték,

mint az agyagozást, a mézespogácsa sütést, a batikolást, a gyöngyfűzést... Az agytágítás mellett természetesen sokat játszottunk, vetélkedtünk, tehetségkutatót szerveztünk, és néhány dalt is

megtanultunk. Reggelenként pedig meghitt hangulatú áhítatokkal készítettük fel lelkünket az éppen terítéken levő ünnepre.

SIPOS LÁSZLÓ

Kissolymos

A kissolymosi gyermekcsereg már érkezésünkkel készen állt a tavalyi év után igen várt tábor elkezdésére, ám ezzel megvártuk a fiatfalvi, alsóboldogfalvi és újszékelyi gyerekek érkezését is. Miután mind a 41-en együtt voltak, elkezdhetük az ismerkedést különböző játékok segítségével, ugyanakkor a vendéglátó faluval, egyházközséggel is, hiszen meglátogattuk a falu unitárius és református templomát, valamint a falu egyik temetőjét, ahol megkerestük a nagy jótevő Augustinovichs Pál sírját, és kellő tisztelettel végighallgattuk Tőkés Lóránt kissolymosi unitárius lelkész beszámolóját a faluról és nagy halottjáról, végezetül együtt imádkoztunk.

Jó volt látni a kialakuló barátságokat, ahogy az egy csapatban levők odafigyeltek a kisebbekre, és egymásra, ahogy a 41 gyermek egy nagycsaláddá, csapattá kovcsolódott, ezért mertem a péntek délelőtti istentiszteletet, Tőkés Lóránt helyi lelkész szószéki szolgálatát követően, Hamvas Béla gondolataival kezdeni: „A barátság mélyebben van, mint a szeretet, és mélyebben, mint a szerelem. Barátom iránt mindig azt fogom érezni, hogy csillag, a világegyetemnek rám ragyogása.” Reméltük, hogy így lesz, a tábor és egymás emlékét csillagként őrzik meg szívükben.

Szinte ablakot rezegtető hangnemen szólt az énekek sora, és végül igen meggyőzően szólt dalunk: Kicsiny kis fényemmel világítani fogok! Elrejtsem-e fényemet? NEM! Világítani fogok! Áldom őt, minden nap és mindenhol! Remélem, reméljük, hogy így lesz, és világítani fognak, gyülekezeteink, közösségeink, családjaink életében. Adja Isten, hogy így legyen.

MAKKAI-ILKEI ILDIKÓ

Táborozás Küküllődombón

Egy évvel ezelőtt az első küküllődombói gyermektábor végén a gyermekek azt kérdezték: Ugye jövőben is lesz tábor? Felmértük, hogy jól érezték magukat a templomban, a parókia udvarán. Folytatni kell a táboroztatást, már gyermekkorban erősíteni kell a közösséghez való tartozás tudatát, ugyanakkor erősíteni gyermekeinkben a vallási és nemzeti identitásukat.

Hála Istennek, szép számban gyűltek össze gyermekeink július

8. és 14. között. A közös imádság, éneklés, játék, a bibliai történetek, a kézműves foglalkozások, étkezések lekötötték figyelmüket, és egy héten át örvendezhettünk a zajongó gyermekeseregnek.

A heti tevékenység közös vacsorával, tábortűzzel és sátorozással fejeződött be. Vasárnap istentisztelet keretében hálát adtunk Istenünknek, hogy megsegített, és összefoglalót mutattunk be a gyülekezetnek a tábor eseményeiről. Befejezésül levontuk a tábor záslóját, és közösen énekeltük a tábori himnuszunkat: Lejárt egy év, s mi újra együtt lehetünk, / Hosszú idő,

s még is egybe gyűlhattünk. / Köszönjük Istenünk, hogy újra együtt lehettünk. // Bizalom, barátság, boldogság, békesség, / Ez a célunk mi nekünk, ennél többet nem kérünk. / Köszönjük Istenünk, hogy újra együtt lehettünk.

Ahol hetven unitárius gyermek összegyűl, ott van unitárius jövőd. Megköszönöm a Magyar Unitárius Egyház, a vállalkozók, a szülők anyagi támogatását, valamint a Küküllődombón élő aktív és nyugalmazott pedagógusok, az egyházközség vezetőségének és híveinek közreműködését.

PÉTERFI SÁNDOR

Fogjuk meg egymás kezét, egy nyelvet beszélünk

A Bencéd Ittre Alapítvány és a helyi unitárius egyházközség évek óta szervezi nyári táborát a faluban élő és a faluból elszámozottak gyermekei számára. A tábor programja kiskolásokot és óvodásokat céloz meg, hangsúlyt fektetve a hagyományörzésre és a nemzeti azonosságtudat kialakítására is. Újítást jelentett az idén a kétnapos kirándulás és az aranyosszéki Mészkö településsel való partnerkapcsolat kialakítása. A két közösség közötti első lépésnek az ősz folyamán folytatása lesz, amikor a mészköi közösség tagjai látogatnak Bencédbe. A Fogjuk meg egymás kezét, egy nyelvet beszélünk projektet Hargita Megye Tanácsa, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., Siménfalva Község Polgármesteri Hivatala támogatta. Az alábbi beszámolót a tábor egyik résztvevője írta.

Pénteken kezdődött táborunkat a kultúrotthonban nyitottuk ismerkedéssel, játékokkal és népdalok tanulásával. Délután voltunk a természetben, játszottunk, imákat tanultunk, énekeltünk, jól éreztük magunkat együtt. Szombat reggel

mindenki izgatottan várta az autóbust a kultúrotthon előtt. Bepakoltuk a csomagokat, elfoglaltuk helyünket, majd kezdetét vette a várva várt utazás a Tordai-hasadékhoz, a tordai sóbányához és Mészköre. A kirándulás célja a világlátás mellett az volt, hogy a bencédi és mészköi közösség között egy új kapcsolat, barátság alakuljon ki. A hosszú út alatt a gyerekek énekeltek, nevettek, nagyon jól érezték magukat.

A tordai sóbányában

Megérkeztünk Tordára, ott ellátogattunk a sóbányába. Végiggyalogoltunk a közel 970 méteres galérián, majd megnéztük a sóbánya alján lévő tavat is. Mindenkinnek tetszettek az ott látottak. A helyi történelmi múzeum látogatásával

folytattuk utunkat. A gyerekek figyelemmel nézték a vallásszabadság kihirdetését megőrkítő hatalmas festményt, és a róla elhangzottakat. Ezután következett egy kis fagyizás, majd indultunk a Tordai-hasadékhoz. Megtekintése után a zöld fűben játszottunk, majd elindultunk a szálláshelyünkre, Mészköre.

Érkezésünk már várták, főtt kukoricával fogadtak, majd finom vacsorát kaptunk. Az estét énekléssel, játékokkal, beszélgetésekkel, tábortűzzel és szalonasütséssel töltöttük el. A késő esti párnacsata után pedig mindenki elaludt.

Reggel tornáztunk, majd reggeli után elindultunk az istentiszteletre, amit a bencédi lelkész tartott. A prédikáció után a gyerekek a templomban elénekeltek az együtt tanult énekeket, majd mindenki megkapta a tábor végén az ajándékot. Ebéd után megköszöntük, hogy ott lehettünk, hogy szeretettel fogadtak bennünket, és elindultunk hazafele. A kisebbek a buszban álomba merültek a fáradtságtól, a többi gyerek pedig vígan énekelt. Hazaérkezve búcsút vettünk egymástól. E hétvége alatt együtt nevettünk, aludtunk, játszottunk, új barátságokat kötöttünk.

MÓZES ANDREA

SZERETETSZOLGÁLAT

SegédKezek, mert jó tenni a jót!

• A Magyar Unitárius Egyház keretében működő egyháztársadalmi szervezetek, a Gondviselés Segélyszervezet és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) idén második kiírását szervezték meg a SegédKezek kalákatábornak. A tábor július 9–14. között Homoród menti falvakban zajlott, amelyekben a résztvevő önkéntes fiatalok egyedül élő idős személyeknek nyújtottak segítséget vagy közösségi épületek felújításánál kalákáztak. A háztáji, mezőgazdasági, építkezési és más jellegű munkákat szervesen egészítették a gyermekeknek szánt valláserkölcsi-nevelési foglalkozások, amelyeken átlagosan húszan vettek részt a Nagy-Homoród menti falvakból. A gyermekfoglalkozások helyszíne a homoródszentmártoni Dávid Ferenc Ifjúsági és Konferencia Központ volt, amely egyben a kalákások szálláshelyéül szolgált. A táborsorozat célja a rászorulókat közvetlen segítése, ugyanakkor a közösségi szolidaritás évszázados hagyományának, a kalákáknak az újraélesztése. A résztvevők átlagos létszáma harminckilenc volt, azonban a rövidebb időre bekapcsolódott ifjakkal együtt elérte a félszázat.

Barta Melinda nagyjaitai középiskolás így vall a történetekről: *Miért volt jó és más ez a tábor? Azért, mert dolgoztunk, segítettünk, és láthattuk azt az örömet az arcokon, ami hálát sugallt. A reggeli felkelés egy kicsit nehezen indult, de megbirkóztunk vele, és egy óra múlva már gyomláltunk, kapáltunk, festettünk, fát vágtunk, virágot ültettünk, szénát takartunk, templomot takarítottunk, miközben egymással és a helybeli-ekkel barátkoztunk.*

Persze, a szavak csak sejtetni képesek a teljességet. Megéreztetik az önzetlenül, feltételek nélkül végzett munka felszabadító hatását, sejtetik a feladatvégzéshez nyert többleterőt, és a jutalomként szerzett lelki örömet. Mindez arra utal, hogy a kalákák évszázados hagyományát újra kell honosítanunk közösségeinkben, mert egyszerűbb és élhetőbb lesz a világ, ha gyakrabban nyújtunk segédkezet a rászorulóknak. Miért? Hát éppen azért: miértek és felesleges kérdések nélkül, pusztán azért, mert jó tenni a jót... Az alábbiakban további élménybeszámolókból idézünk, hogy általuk az olvasók is betekintést nyerjenek a kalákatábor munkahangulatába.

Ez az első alkalom, hogy kalákatáborban voltam, és nagyon örvendek, hogy részt vehettem. Jó érzés volt segíteni az idősebbeknek, akik egyedül élnek, és nem mindig van segítségük a nehezebb háztáji feladatok ellátásában. Nagyon jól éreztem magam, és a jövő évi táborba is készülök. – Dezső Szabolcs Levente (kolozsvári középiskolás)

Favágás, kaszálás, szénahordás. Mind olyan munkák, amelyeket még a falusi fiatalok sem végeznek szívesen, néha csak többszöri szülői utasításra fognak neki. Bevallom, én is közéjük tartozom. Már a tavalyi kalákatábor alkalmával is megfogalmazódott bennem a kérdés, hogy miért teszem? Választ akkor nem találtam, idén azonban ismét késztetést éreztem a bejelentkezésre. Amikor meghallottam a SegédKezek nevet, felvillantak azok a hálával teli szempárok, amelyek a tavalyi munkánk után sokáig elkísértek. Idén ugyanazokat a hálával telt pillantásokat láttam viszont, csak más szemekből. Ezekben találtam eligazító választ a kérdésemre. – Farkas István (csíkfalvi végzős egyetemista)

Fél éve csatlakoztam a Gondviselés Segélyszervezet munkatársi közösségéhez, így kerültem el a kalákatáborba, talán egyedüli reformátusként. Itthonról úgy indultam, hogy rászoruló időseken fogok segíteni. A szervezők kérésére a párhuzamosan zajló gyermekfoglalkozásokba kapcsolódtam be, amelyeket naponta reggeltől késő délutánig tartottunk. Rengeteg szeretetet kaptam tőlük, és nem csak azt, ugyanis minden napra készítettek valamilyen apróságot, például rajzot, kézimunkát, amiket hazahozhattam emlékként. Jóleső lelki élményt nyújtott a sok segíteni akaró és befogadó fiatallal eltöltött tábor. Csodálatos volt! – Mátyás Réka (kolozsvári középiskolás)

Csupa felemelő érzés kavargott bennünk, miközben könnyíteni próbáltunk idős rászoruló személyek és közösségek teendőin. A napi fáradtságot gyorsan elfeledtük, ahogy a munkaközben szerzett apró sérülések fájdalmát is, amint esténként elmondhattuk egymásnak, hogy újra gyümölcsöző napot tudhatunk magunk mögött. A táborban csapatokra voltunk osztva, minden nap más-más csapatban, különböző falvakban dolgoztunk. A munkás napok közben új barátokat szerezhet-

tünk, és belátást nyerhettünk a Homoród menti falvak életének rejtelseibe, szépségeibe. Minden egyes helyen akadt bőven elvégzendő munka, mint például favágás és fahordás, kertpucolás, gyomlálás, festés, szénázás, takarítás. Mindemellett naponta a környékbeli gyerekek számára közös foglalkozást is biztosítottunk. Esténként elmeséltük egymásnak, hogy aznap mivel foglalkoztunk, és megterveztük a következő napi munkát. Mi a tábor folyamán nem csak kinyújtottuk a segítő kezünk, hanem rengeteg ajándékot is kaptunk, hiszen a helybeliek sok kedvességgel és köszönettel viszonyozták munkánkat. Nem anyagi javakkal hálálták meg igyekezetünket, hanem lelki erőpótlással, mely nagyon fontos a mai világban, és amelyre mindnyájunknak szüksége van az igazi feltöltődéshez. Szeretnénk, ha a feléledő kalákázás nem csak ritka alkalmakkor, de a mindennapokban is helyet kapna életünkben, hogy ezáltal is jobb legyen a világunk. – Fekete Edda (székelykeresztúri középiskolás)

A fentieket olvasva köszönettel tartozunk a résztvevő lelkes fiataloknak, ugyanakkor tisztelettel gondolunk az előttünk járókra, akik egykoron kitaposták a kalákázás ösvényeit, és példájukkal minket is megtanítottak azon járni. A táborzáró vasárnap istentiszteleten ezért is hálát adtunk a Gondviselőnek. Amint a tavalyi sorozatindító táborunk beszámolójában is megemlégettük, a rendezvény előzményei a kolozsvári unitárius középiskolás lányok 1943 és 1944 nyarán szervezett, három-háromhetes kalákatáboraira nyúlnak vissza. Az akkori résztvevők Homoród-almáson és Árkoson nyújtottak segítséget kétkezi munkával a világháború frontjain harcoló vagy már elesett férfiak családjainak. A mostani kalákatábor fő támogatói a Székelyudvarhelyi Községi Alapítvány, a Nemzeti Együttműködési Alap, a Bethlen Gábor Alap és a Magyar Unitárius Egyház voltak. Köszönet érte mindenkinek!

SZABÓ LÁSZLÓ

NŐK VILÁGA

Visszapillantó

Helyi nőszövetségeink legtöbb helyen – alkalmazkodva a mezőgazdasági munkákhoz – ősztől tavaszig tevékenyek. Minden év április-májusában a köri nőszövetségi közgyűlések alkalmával elhangzanak a tevékenységeket összefoglaló kiértékelő beszámolók, és ünnepélyesen lezárul egy szakasz.

Visszatekintve a nemrég lezárt időszakra kétségtelenül a Marosvásárhelyen megtartott Unitárius és unitárius-univerzalista nők második világtalálkozóját egyszeri kiemelkedő eseményként nyugtázzhatjuk. A Marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius nőszövetség elnöke, Konrád Tünde így emlékezik erre.

Az Unitárius Közlöny olvasói tudták mire készülünk, hiszen hónapokon át követhették a felhívást, az értesítést a készülő eseményről. Ők nem meghívóra vártak, hanem eljöttek és megkérdezték, hogy mivel segíthetnek. Sokan voltak, hálás köszönet nekik. De miről is beszélünk? 2012. október 4-7. között itt, Marosvásárhelyen szerveztük

meg az Unitárius és unitárius-univerzalista nők második világtalálkozóját. Az elsőt Houstonban szervezték meg 2009-ben. Igaz ugyan, hogy ez a második volt, de 445 éves unitárius történelmünkben első alkalommal került megrendezésre ilyen méretű világtalálkozó itt, Erdély földjén. A világtalálkozó megálmodója és szervezője Nagy Gizella tiszteletes asszony volt. Két évig szervezett úgy, hogy senki nem hitte – sem a szervező bizottság, amit irányított, sem a családja, bevallom én sem –, hogy ezt meg lehet szervezni úgy, hogy ne legyen anyagi bukás a vége. Talán éppen a konferencia címe adta az erőt: Egyensúlykeresés változó világunkban. És talán éppen azért, mert ez a legnehezebb. Megtalálni és megtartani az egyensúlyt.

Első naptól az utolsóig 260-an vettek részt, ebből 175 erdélyi, a többi külföldi résztvevő, 12 ország képviseltette magát és mindenki megleléssel, hálással távozott. A találkozó szombati napjára programba iktattuk az országos nőszövetség évi szokásos konferenciáját, ahol közel 600 résztvevő

részesült feledhetetlen élményben. A konferenciával társított világtalálkozó után hónapokon át lehetett olvasni vagy TV-ben látni és hallani az eseményről. Ez a mi kicsi közösségünk a világ figyelmét nemcsak Marosvásárhelyre, hanem Magyar Unitárius Egyházunkra, vallásunkra irányította úgy, hogy Indiától Kenyáig olvashattak rólunk. Büszkéek voltunk, amikor a Kultúrpalota gyönyörű koncerttermében a közel 600 résztvevő felállva tapsolt, amikor a tiszteletes asszony bejött a színpadra. Azt mondta, hogy ez a taps nemcsak neki szól, hanem a sok önkéntesnek, a csapatnak, akikkel dolgozott és azoknak a vállalkozóknak és fizikai személyeknek, akik anyagi támogatásukkal segítették az erdélyiek részvételét és a konferencia sikerét. Igen, a taps mindenkinek szól, aki szereti a közösséget, amelyikhez tartozik, és tesz valamit azért, hogy népünk és egyetlen magyar alapítású vallásunk itt, Erdély földjén megmaradjon.

Köszönjük mindnyájuknak, és Isten áldását kérjük életükre és munkásságukra.

Pályázati felhívás helyi és egyházköri unitárius nőszövetségek számára

Pályázatkíró: Unitárius Nők Országos Szövetsége (UNOSZ)

Partner: Unitárius Univerzalista Nők Világtalálkozója (ICUW)

A támogatás célja: Unitárius egyházközségeink nőtagjai életének javítását célzó kezdeményezések, tervek, projektek, programok beindítására és/vagy fenntartására. Helyi és egyházköri unitárius nőszövetségek jelentkezését várjuk olyan projektekkel, amelyek beindítására, illetve további fejlesztésére és fenntartására anyagi támogatásra van szükség.

Előzmények

Az ún. *Global Sisters Process*, azaz a Nemzetközi Nőtestvérek módszere a Marosvásárhelyen 2012. október 4-7. között lezajlott Unitárius és Unitárius-univerzalista Nők Második Világtalálkozásának fő részét képezte. A Nemzetközi Nőtestvérek alulról építkező folyamat kisközségek számára. A közösségépítő eljárás alapelve, hogy tapasztalt moderátorok segítségével az adott közösség rendszerezi ismereteit, mozgósítja erőforrásait, prioritásokat állít fel, és közös meggyezésen alapuló, fejlődését elősegítő akcióterve(ke)t dolgoz ki. A marosvásárhelyi világtalálkozó Global Sisters csoportjai három fontossági irányvonalat alapítottak meg:

- 1) a nők cselekvő- és vezetőképességének a fejlesztése;
- 2) az időbeosztás fontossága és az egyensúlyozás (a család és a munkahelyi kötelezettség összehangolása);
- 3) az értékek válsága és az utánpótlás kérdése nőszövetségekben, egyházközségekben.

Pályázati programunk pénzkere a marosvásárhelyi világtalál-

kozó szervezési alapjából maradt pénzüsszeg. Pályázati programunkat a cselekvés jegyében hirdetjük meg. Hisszük, hogy a nehéz gazdasági helyzet és a bizonytalan körülmények ellenére is képesek vagyunk megőrizni magunkban a nyitottságot, az önmegvalósítás vágyát és az igényt egy élhetőbb életre, amely megújulást hozhat egyházközségeinkben, nőszövetségeinkben, közösségeinkben. Reméljük, hogy a pályázat hozzájárul nőszervezeteink megerősödéséhez és gyarapodásához, valamint fiatal unitárius nőknek a nőszövetség munkájába és egyházköri szerepekbe való bevonásához.

Résztvételi feltételek

Pályázati programunk erdélyi és magyarországi unitárius nőtestvéreink igényeire és problémáira létrehozott akciótervekre, projektekre nyújt anyagi támogatást. Elvárás, hogy a projektek unitárius közösségeink nőtagjainak munkáját, életfeltételeinek javítását szolgálják. A pályázaton részt vehet minden romániai, illetve magyarországi helyi vagy egyházköri unitárius nőszövetség. A pályázatot pályázatfelelős nyújthatja be a pályázó nőszövetség nevében. Egy pályázó csak egy tervének megvalósításával kapcsolatban jelentkezhet a pályázatra. A pénzüsszeg felhasználásának kereteit a pályázó maga határozza meg aszerint, amit a pályázati költségvetésben feltüntet.

Pályázati kategóriák

Pályázni a marosvásárhelyi világtalálkozáson megállapított legfontosabb problémakörökben lehet. A következő kategóriákban várjuk a pályázókat (a kategória nevét a beküldött pályázaton fel kell tüntetni):

A nők cselekvő- és vezetőképességének a fejlesztése (Női esélyegyenlőség, hatékonyabb női önérvényesítés, ismeretterjesztés, jogvédelem, csapatépítő tréningek, műhelymunkák stb.)

Időbeosztás és egyensúlyozás: a család és a munkahelyi kötelezettség összehangolása (például egészséges életmódra nevelés; az életminőség javítása és a testi-lelki jólét elősegítése sporttal, oktatással, egészséges táplálkozással; családsegítő programok; „Anyák Iskolája” előadássorozatok; lelkigyakorlat-tréningek stb.)

Értékek megőrzése és utánpótlás (például műhelyek, programok a fiatalok a nőszövetség munkájába való bevonására stb.)

Mit kell beküldeni a pályázat keretében?

- a kitöltött pályázati űrlapot, amelyben részletesen kifejti a pályázó, hogy milyen konkrét tevékenységekre fordítaná a támogatást, és az miként befolyásolná az adott csoport, nőszövetség vagy közösség jelenlegi és hosszú távú működését;
- a pályázati felelős/képviselő szakmai önéletrajzát és elérhetőségét;
- a szervezet eddigi tevékenységéről egy maximum egyoldalas ismertetőt;
- a projekt ütemtervét és részletes költségvetését a támogatás felhasználásáról, a megadott minta alapján.

A pályázat beküldésének határideje: 2013. szeptember 15-től 2013. október 15-ig

További részletes tájékoztatás a Magyar Unitárius Egyház honlapján: www.unitarius.org lesz elérhető.

Y generációs életmódtábor

NAGY VANDA

• Olyan furcsa, ha a mai világban valakinek nincs szüksége mobiltelefonra, internetre vagy éppen a gyorsan kézbe kapható hamburgerre. Hisz a mai fiatalok ebbe születtek bele, és ettől nagyon nehéz megválniuk. De a SZIJUK idén nyáron megpróbálta kiküszöbölni ezt a 4. Színjátzó Napokon, aminek hivatalos neve az *Y generációs életmódtábor* lett. Az Y generáció, vagyis a YouTube generáció egy olyan típusú nemzedék, melynek kialakulásában a technológia száguldo fejlődése játszik rendkívül fontos szerepet. Ez a generáció az 1976 és 1995 között született embereké.

Az udvarhelyi egyházkör fiataljai a nyári szünidő néhány napjára vették a fáradságot, és kikászálódta a számítógép elől, hogy egy enyhe túlélő táborban vegyenek részt Városlátnál, július 15–17. között. Hétfőn délelőtt még csak néhány útjelző tábla és „Isten hozott” vászon jelezte, hogy a falu élete nemsokára felfordul. Majd lassacskán népesedni kezdett a kis udvar, ahol a fák alatt kisebb és nagyobb sátrak emelkedtek, ismerős és ismeretlen arcok mosolyogtak egymásra, és várták a kezdést. A több mint 50 fiatal bejelentkezése után a résztvevők megismerkedtek a játékszabályokkal, vagyis azzal, hogy reggelitől vacsoráig senki nem használhatja a telefonját. Ezután Szűcs Olcsaváry Gellért és Mezei Gabriella színészekkel ösztönöző tevékenységen vehettek részt ifjaink a délután hátralevő felében. Ezt követte egy kiadós vacsora, majd ráhangolódtunk az esti nagy csapatjátékokra. A „Bástyázás” nevezetű játékban a 6–7 fős csapatok különböző kreatív vagy épp vicces feladatot kellett teljesíteni, mint pl. a sötétben hangyát gyűjteni. A közel két órás játék után remek hangulatban telepedtünk a táborút köré, hogy dallal töltsük meg az éjszaka csendjét. Volt ott minden: Csavargódal, Limbó láz, Fekete vonat, tánc és nevetés.

Azonban a fáradt fiatalok lassan szállingózni kezdték sátraik felé, ezt pedig nem lehetett szó nélkül hagy-

ni! Egy óra táján megszólalt a fűtő, és kezdődhetett a meglepetés: éjjeli torna. A fárasztó 30 perces mozgás után gondoltuk, hogy most már tényleg fáradtak és hamar elnyomja őket az álom, azonban felélénkülten kezdtek játékokba, melyeket néhányan hajnalig is folytattak. Megszólalt a kakas, és az ifjúság harcos-szellemű tagjai a fűben ülve várták az első napsugarakat. Nemsokára újra csendült a fűtőszó, ébresztő, mosakodás, 2 km szaladás, majd levezető torna.

A reggeli áhítatot Fülöp Júlia, az ODFIE elnöke tartotta, majd a testi táplálék magunkhoz vétele után kezdődhetek a délelőtti foglalkozások, két csoportban, színészeink vezetésével. Ezeken a közös alkalmon a fiatalok megtanulhatták egymás megismerését a reális világban (nem úgy, mint gyakran, a számítógép képernyője mögött), megtapasztalhatták, milyen órákon keresztül a telefonjaik nélkül létezni, milyen némának lenni, és csak jelekkel kommunikálni.

Eleinte nehezen viselték, hogy nincs mellettük a telefon, nem röpködnek oda-vissza az sms-ek, nem jelez a facebook, hogy valaki új képet töltött fel. Sokszor kényszeresen nyúltak zsebükhöz, majd amikor észrevették a szerkezet hiányát, keresni kezdték. Idő kellett, amíg rájöttek, nem hagyták el, és valójában nem is olyan szükséges.

Az ebédet néhány óra pihenés, alvás követte, hogy új erőt meríthessenek a délutáni és esti foglalkozásokra, játékokra. Délután 5 órától folytatódtak a kiscsoportos foglalkozások, majd az estét egy fergeteges sportverseny zárta. A versenyszámok között megjelent a traktorkerék-hengerítés, a gumicsizma elrúgás, a rönkhajítás, a talicska taszítás vagy épp a „vízhor-dás”. Az éjszaka csendjét rengeteg nevetés hasította ketté, majd a megfáradt fiatalok, lecsendesedve, egy szabadtéri filmnézés mellett lazíthatták el magukat.

Szerdán reggel már senki sem várta éberen a kasszót, de még a fűtőszót sem. Lassan és komótosan másztak ki az ifjak a sátraikból, homályos szemmel tapogatóztak el a kútig, de a torna ismét mindenkit felébresztett. A reggeli áhítatot Antonya Ilona végezte, majd a délelőtti hátralevő felében a csoportok egy utolsó nagy beszélgetésen, játékon vehettek részt. 13 órától pedig ünnepi ebéd zárta a rendezvényt, majd sátorbontás, ölelések, búcsú.

Van még remény. Vannak még fiataljai a mának, akiknek bár fontos a facebook, fontos a telefon, még fontosabb, hogy legyenek igazi barátai, akikkel egy csendes kis faluban, komfortos sátrakban tanyázva, fa illemhelyeket használva, porcelán fürdőkád nélkül is jól tudják érezni magukat.

Gyallay Pap Domokos

Két rejtvényünkben Gyallay Pap Domokos *A mi templomunk* című verséből idézünk.

Vízszintes: 1. Az idézet első sora. 13. Sportlétesítmény vízi sportok számára. 14. Kerti díszcserje. 15. Ráérősen gyűjti a virágot. 17. Nehezettel. 18. Lakatoló. 19. Irak fővárosa. 21. Károlyi ..., magyar költő volt. 22. Ciceró korabeli. 24. Gléda. 25. Francia zeneszerző volt. 28. Szorgalmas, munkás. 30. Orr, tréfásan. 31. Nagynéni, népiesen. 32. Megint. 35. Aljas. 38. A madarak királya. 39. Angol csillag (STAR). 41. Edénytartó fa. 43. Textilanyag-féle. 45. Határidő jelző. 46. Kis énekesmadár. 48. Személyével. 50. Férfinév. 51. Fehér virágú dísznövény. 52. Száz centiméter.

Függőleges: 1. Hason csúszó. 2. Részeges. 3. Tornaeszköz. 4. Férfinév. 5. Szigligeti személyneve. 6. Függőleges kiterjedés. 7. Foszfór és hidrogén vegyjele. 8. Bibliai alak. 9. Fafúvós hangszer. 10. Zord, komor. 11. Mókázás. 12. Detektív követi. 16. A filmbeli Olsen banda főnöke. 19. Idegen szavak elején jelentése: élet. 20. Robotrepülőgép. 23. Kutya háza. 25. Mondat eleme. 26. Ausztria és Itália autójel. 27. Tanonc. 28. **Az idézet második sora.** 29. Kabátféle. 33. Idegen női név. 34. Az iskolás könyveket hord benne. 36. Skálahang. 37. Kapuralövést hárít. 40. Partner. 42. Kellemetlen illat. 43. Döntetlen a sakkan. 44. Bogár tojása. 46. Légnemű anyag. 47. Az orrához. 49. Kályha sütője.

Vízszintes: 1. Az idézet harmadik sora. 13. Földhözcsap. 14. Délszaki fafajta. 15. Sötétben keresgélő. 16. Visszályt elsímít. 18. A végén hajt! 19. Várpalota része. 22. Anyós. 23. Becézett Zakariás. 24. Törpe. 25. Nedves. 27. Szerte. 29. Mászá formáló. 31. Kis liba. 32. Eger védője (István). 34. Tétel. 35. Nálánál lennebbi helyre taszít. 37. Fekete égéstermék. 41. Csúcspont. 43. Romantikus angol költő volt (William). 44. Idegen női név. 45. Könyvek elején álló „szó”. 47. Nyálazó. 51. Állatkert. 52. Szaglószerv. 53. Nem mozog. 54. Okmány.

Függőleges: 1. Valaha vár volt. 2. Arra a helyre. 3. Honvéd. 4. Váltót igazoló. 5. Internet, röviden. 6. Hazai magyar napilap. 7. Szintén. 8. Gyönyörű. 9. Makacs. 10. Édeskés fűszer. 11. Bojt fele! 12. Természetet ábrázoló festmény. 16. Medence. 17. Tantál vegyjele. **19. Az idézet utolsó sora.** 20. Katonai tömb. 21. Ünnepelesen átad. 26. Versenyszakas. 28. Az utolsó magyar királyné volt. 30. Pajta. 31. Az egyik apostol. 33. Sütemény-féle. 36. ..., ok nélkül, mindegyre. 38. Halászkok fémje. 39. Cinez. 40. Becézett Mária. 41. Elgondolás. 42. Görbe alsó végtag. 43. A telefon feltalálója (Graham). 46. Gyilkoló. 48. Finnugor néptörődék. 49. Svéd aprópénz. 50. Etele, becézve.

FORRAI TIBOR

ISSN 1220-8418

Kiadja
a Magyar Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Czire Alpár (fotó)
Gergely Noémi (ifjúsági oldal)
Márkó László (médiareferens)
Szombatfalvi József (honlap)
Vass Károly (közösségi oldal)

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
kozlonny@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:
kozlonny.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc
tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Balázs Ferenc: A rög alatt

• Valahányszor Balázs Ferenc műveit vagy a róla született irodalmat olvasom, óhatatlanul Thomas Mann *A varázshegye* ugrik be kísérrőnek. Azt hiszem, elsősorban azért, mert – bár nehezen tudnám elképzelni Balázs Ferencet abban a felső tízezer számára hozzáférhető tudószanatóriumban – jó lett volna, ha többet él harminchat évnél, ergo: többet ír, alkot, s nem csak a *Bejárom a kerek világot*, *A rög alatt* és *Zöld árvíz* című főműveit hagyja az erdélyi utókorra. Másfelől Thomas Mann hőseinek túlfűtött érzelmi, szellemi életének, cselekvésre vágyó, de a cselekvésig el nem jutó, egész pontosan: az önpusztítás steril szenvedélyeinek mélyére szálló varázshegyi miliőben találtam egyféle magyarázatot a mézskői unitárius pap felfokozott mindennapjaira. A svájci szanatórium beteg, halálraítélt, vegetáló világa mögött, az élet pillanatokkal mérhető rövidségének a tudata mélyén ott sikolt a kilátástalanság, hiánya a hitnek, a szeretetnek, ahonnan nem érdemes visszatérni az aktív, tevékeny életbe.

Csak hogy mi Erdélyben vagyunk, a világgazdasági válság kelles közepén, kisebbségi létben, ahol egy, már a családi környezetből elkötelezetten útra induló értelmiségi nem választhatja a davosi varázshegy luxusát – akkor sem, ha az anyagiak azt lehetővé tennék. Neki Davos helyett Mézskőt kell választania szanatóriumnak. Neki haza kellett jönni Amerikából, mert az egyén betegségénél, szenvedésénél is metszőbb fájdalemak közt ör-

lódik a közösség, amely azért küldte a „kerek világba”, hogy látva lásson, hogy ne csak a maga hasznára tökéletesedjen, ne csak magának fájjon, hanem azoknak a sokaknak is, akiknek nem adatott meg a tökéletesebbre való törekvés lehetősége, a látva látás képessége.

Balázs Ferencnek, a Nyikó menti székely elődök konokságával megáldottan, haza kellett jönni a törzstől távolabbra szakadt legkisebb székely szék, Aranyosszék székelyei közé, akiknek nem a hőse, hanem sorstársa, az emberi teljességigény ébren tartója akart és tudott lenni. Neki arra az útra kellett lépni, amelyen az önszerveződő erdélyi magyarság tündöklő szellemei, Benedek Elek, Kós Károly, Kemény János jártak, s ahol megellelhető szellemi lényegünk, a másokért való áldozatos cselekvés, s kizárt a varázshegyi világ kiábrándultsága akkor is, ha nemcsak sikerélményekből, hanem kudarcok porából ad ránk köpönyeget.

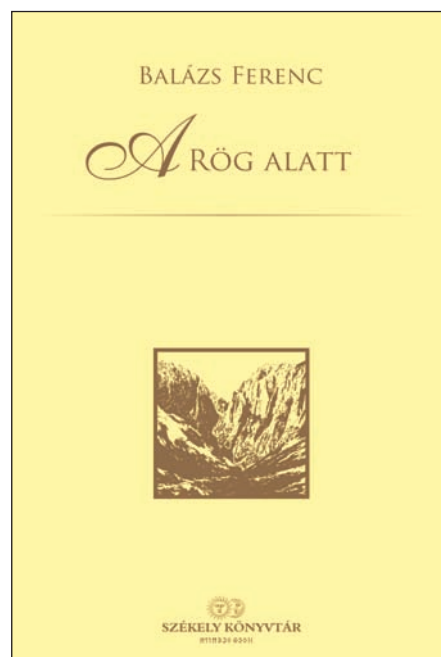
Aki elolvassa *A rög alatt* megrázóan szép fejezeteit, rájön, hogy Balázs Ferenc még a látszat, a számtalan kudarc ellenére sem kergetett délibábokat, utópisztikus álmokat. Megszállott volt, de nem szállt el. Ő a „kerek világból” úgy érkezett haza Mézskőre, hogy nagyon pontosan tudta, mit akar. Ő a dán szövetkezeti falvak mintájára akarta berendezni a falut. Ennek a tervének a kivitelezéséhez azonban kevésnek bizonyult a négy év s a kellő számú szövetséges hiánya. De gazdasági terveinek kudarc ellenére mégis megújult a kis falu, szellemiekben gyarapodott, elin-

dult az emberi teljességigény felé. Balázs Ferenc munkásságának a lényege épp az erre való törekvés volt. Nem kaphat kevesebbet senki emberfia az emberiség felhalmozott kincsestárából – legyen az akár anyagi, akár szellemi – azért, mert kisebbségi, többszörösen hátrányos, elnyomott. Születésénél fogva mindenkinek joga van az egyetemes jóhoz – vallotta.

Nékem csak egy bajom van: kevés Balázs Ference volt az erdélyi magyarságnak! És kevés Balázs Ferencünk van ma is. Bár ha húsz-harminc falura jutna egy a hozzá hasonlókból! Akik nem várják, de művelik a csodát.

A Székelyföld Könyvkiadó Székely Könyvtár sorozatában júniusban megjelent kötet szabadárusításban kapható.

FERENCZES ISTVÁN

Bíró Beatrix diák (Medgyes), **dr. Czire Szabolcs** teológiai tanár, VEN-előadótanácsos (Kolozsvár), **Ferenczes István** író, költő (Csíkszereda), **Konrád Tünde** nőszövetségi elnök (Marosvásárhely), **Koppándi Bencézi Zoltán** lelkész (Lupény-Déva), **Lőrinczi Lajos** esperes-lelkész (Csehétfalva), **Makkai-Ilkei Ildikó** lelkész (Bencéd), **Mózes Andrea** diák (Bencéd), **Nagy Ibolya** (Medgyes), **Nagy Vanda** diák (Székelyudvarhely), **Péterfi Sándor** lelkész (Küküllődombó), **Pitó Attila** lelkész (Tarcsafalva), **Ponty Aladár** diák (Kolozsvár), **Rus Magdolna** (Medgyes), **Simó Melinda** pszichológus (Homoródjánosfalva), **Sipos László** lelkész (Firtosváralja), **Solymosi Alpár** lelkész (Csíkszereda), **Szabó László** fejlesztési előadótanácsos (Kolozsvár-Szind), **Szász-Cserey Katalin** lelkész (Firtosmartonos), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymuzsna)